SWAMI ANAND PUBLIC LIBRARY
6 JUL 1955

No. 26—Vol.-LIII

Friday,
1st July, 1955

Registered at the G P O as a Newspaper

Price 6d.

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

*

There is no happiness for him who oppresses and persecutes. For the sighs of the unfortunate cry for vengance to heaven.
—Pestalozzi.

—o—

Oppression makes wise men mad; but the distemper is still the madness of the wise, which is better than the sobriety of fools.
—Burke.

—o—

It has ever been my experience that folks who have no vices have very few virtues.
—Lincoln.

—o—

You can oppose Communism only with truth in your heart. For which truth you must be prepared to die. That must be the truth of God.
—Archbishop of York.

*

Some Questions Answered By Shri Vinoba Bhave

PEOPLE from various countries of the world who come to Shri Vinoba Bhave repeatedly ask him the question "When will the world be free from war? A socialist youth from England put the same question to him in Tarakot.

Replying to this usual question Shri Vinoba Bhave said in his speech, "Why do you ask the question as to how wars will end to a man who is devoting himself solely to the problem of redistribution of land in this country? The reason is simple. The methods applied to the solution of the problem facing us is one of peace and love. People all over the world feel that if the method succeeds here it is going to have some influence on the world at large and it may be able to find a way to peace."

The day at Pritipin was marked by the visit of Mrs. Chester Bowles (wife of Mr. Chester Bowles once United States Ambassador to India) to Vinoba Bhave. She passed a day along with everybody on the march with great pleasue. She asked Vinobaji, "Do you really perceive signs of peace in the world?" Vinobaji, replied, "Signs of peace are definately observable. People have begun talking in terms of "one world" these days and science too has advanced so much that its experiments will either destroy human society or man's good sense will prevail and the very hands that have forged these mighty weapons will destroy them. These are the two alternatives facing man." Then with a smile he continued, "And then science will surely achieve what the Bible has failed to do!

Vinobaji immensely enjoys answering questions put to him by students. One day a student put the question "Do you think the world will benefit by the way science is advancing today?"

Replying to the question Vinobaji said in the course of his speech of the day, "Being myself a worshipper of science, I wish science to advance as much as it can. But we must remember that science has two powers; it is a double edged weapon. One of these powers destroys and the other conduces to the progress of humanity. Science can serve man as also destroy him. Science has no sense whether fire should be put to the use of cooking food or destroying the homestead by arson. This sense of what to do and what not to do is possessed by the science of the soul. Just as a bird flies on two wings, man progresses forward by the power of the knowledge of the soul and the power of science. We know that the motor car has two instruments—one for generating power for its motion and the other for indicating the direction in which the car has to go. If the motor car lacked any one of the two it would not be of any use to man. Just as we see and determine the direction of our progress in walking by the eyes and have the power to move by means of our legs. Knowledge of the soul is man's eyes and science his legs. I do not know why man lacking the knowledge of the soul should not be deemed blind. Without science man will not be able to achieve anything and without the knowledge of the soul science, will not have the sense of proper direction.

(Continued on page 290)

INDIAN OPINION

FRIDAY, 1ST JULY, 1955

Search Within

WE are told that the new building at the Durban Air Port is very near completion and that it is going to be the most commodious and luxuriant building in the whole of the Union with every possible facility for those who travel by Air. In so far as non-Europeans are concerned, it is said, there is to be complete apartheid. Even the entrance will be separate. The existing segregation is snfficiently offensive to people who have any self-respect in them. This new pinprick we think was absolutely unnecessary. After all there are a mere handful of non-Europeans who travel by Air, and they are mostly who are well-to-do and holding some status in the country. They are not just the ordinary labouring class people. Though, of course, it should not matter who the person may be. Whether small or big his human dignity must be respected. These apartheid signs increasingly visible everywhere are entirely wrong in principle. Why must the White man merely because of the colour of his skin be treated differently from a person with a darker skin but in all other respects much higher than the White man. Must this not wrankle in the mind of the non-White, who after all has the same feelings as the White man? These are not small things. They are big. They create discontent, a feeling of unfriendliness and eventually lead to violence. There are seeds not of peace but of war in these things. And then to avoid that a big defence system will be required and there will be a race in armaments. Does it at all occur to the perpetrators of these evils where they are all going to lead to? And who, after all, is responsible for all this? Not the Government but those responsible for having put the Government in power.

The present Government claims to be a Christian Government. Great stress is being laid on Christianity. But this is not what Christianity teaches. It is the very antithesis of Christianity. And yet day in and day out the gospel is preached to the non-Whites. Can it not justifiably said: "Physician, heal thyself first before you come to preach to me."

There are peace talks going on in Europe. But those leaders who are engaged in such talks should come to South Africa to see where the real war-mongering is going on. That is why South Africa is continuously shouting: "Hands off South Africa, this is our domestic question." The Minister of Finance, Mr. E. H. Louw, is denouncing the United Nations and all it stands for. Why? Because it hampers South Africa in her evil designs.

We commenced this article with discussing the introduction of apartheid at the Durban Air Port. But it does not end there. It is the biggest issue that is going to cause conflict between the Whites and non-Whites, increasingly as the non-Whites become more and more educated and enlightened and one shudders to think where it will all end.

The non-Europeans have been and are a docile people. It is very unwise to take undue advantage of the fact and continue to treat them as dirt. They are not going to remain docile by force and till eternity. The time must come and it will come when they will rise. This is not a vain threat. It pains us to think that such a thing should happen in a glorious country such as ours, where God has been gracious enough to provide everything that man could desire in life; where there is no need for selfishness or greed. This country is the envy of the world. Is man going to be so proud and arrogant and make a beast of himself to see the country ruined. That is unfortunately the way it is going. When will our conscience awake?

The question is asked, what is one to do? The path of righteousness is not an easy one. Man is not bound to submit to the laws passed by the State if it is sincerely felt that they are not in keeping with the Supreme Law of God. If we have to choose between loyalty to man and God we must choose the latter, which naturally will demand our preparedness to sacrifice not only all the pleasures of life but our lives themselves and completely dedicate ourselves to God. Are there ten, twenty, fifty such men? Is there one? If there are none we must suffer for our own sins. It is no earthly use shouting at the Government. The Government is not at fault, we ourselves are at fault. The searchlight must be directed within our own selves.

NOTES AND NEWS

Thank You, Mr. Lucas

ONE-TIME judge, the Hon. F. A. W. Lucas, has resigned his membership of the United Party because he can see no reason for its continued existence, he says. In 1951—the same year he retired as a Transvaal Judge—he joined the United Party as an active member. He offered his services as an M P. In tendering his resignation Mr. Lucas said: "The time has come for us to stop compromising. Mr. Strauss's two statements on the restoration of the Coloured vote give neither a yes nor a no. If we are incapable now of giving an assurance to the Coloureds on a matter of principle, there is no reason for the continued existence of the United Party. I take my stand fully behind Dr. Bernard Friedman. He has done the right and moral thing. We have reached the stage under the Nationalist Government where, no matter the cost, we must firmly state principles of justice and freedom. Mr. Strauss's stand does not meet the situation."

The non-Europeans are very grateful to Mr. Lucas for the courageous stand he has taken. We require hundreds of such instances if things are to be put right in South Africa and if she is to be saved from her doom.

Allegation Of S.A. Nearing A Police State

Mr. H. G. Lawrence (U.P., Salt River) said in the Assembly last week that one thing that was worrying the people of South Africa was a mounting eagerness on the part of the Government to assume more and more power. If uncontrolled that must lead to what was equivalent to a police State. There had, for example, been allegations of tampering with the mail in South Africa. The Minister of Posts and Telegraphs (Mr. J. J. Serfontein) had said that he knew nothing about that and the Minister of Justice (Mr. C. R. Swart) had said tha he would have the matter investigated. He had had the opportunity to do so but nothing had so far been heard He was sure the Minister of Justice had put top-ranking officers into the Post Office and that they would uncover what was happening there. But there had not been a

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones?

Surely a NEW INDIA PROTECTION POLICY, the best of all Gifts.

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The

New India Assurance

Company Limited

Principal Controlling Officers:

Rustomjee (Pty.) Ltd.

140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.

NEW NYLON SAREE MATERIALS

—JUST ARRIVED—

Gold Striped Fancy Nylons 48" 12/6 yd.	Real Benares and Jari Gold Georgette Sarees and Borders. Big range in stock.
Spotted Georgettes 45" 4/6 yd.	Georgette Jari Work Sarees All colours. £4-10-0
Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.	Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0
Bordered Georgettes All Shades 45" 3/11 yd.	**CHILDREN'S SCHOOL WEAR** Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests, Socks. Girls Gym Blouses etc. At Reduced Prices.
Embossed Georgettes 45" 5/11 yd.	
Coloured Georgettes 45" 3/11yd.	
BLOUSES Printed Georgette and Bemberg Skippers. Huge range now at clearing Prices.	**CHAMPALS!** Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair. Also Leather 8/6 & 10/6 pair

Write For Samples: (Not for Rhodesia)

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Karanja arriving 29th June. Sailing 4th July.

S.S. Kampala due 29th July. Sailing 3rd August.

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class single without food £83—10—0
Second " " " " 55—0—0
Third Class Bunk 28—10—0
Muslim Special Food £11—10—0 Ordinary Food £4—17—6
Hindu Special Food £10—3—0 Ordinary Food £4—5—6

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.

Tel. Add. "KARAMAT."

word so far about what investigation was being made. Was not the public justified in thinking that this was being done by certain officials on instructions from higher up to interfere with the rights of the public? That was a sign of a police State

The Minister of Justice (Mr. C. R. Swart) said he had given instructions for an investigation into the allegations about the opening of mail and he would attend to the matter personally when he returned to Pretoria.

Govt. Making Criminals

Mr. L. C. Gay (U.P., South Peninsula) is reported to have said last week in the Assembly that the police force was costing more than half the total cost of the defence of South Africa, and that at a time when, according to the Minister of Finance (Mr. E. H. Louw), the peace of the world was in the balance. Why was it necessary to spend these large sums on the police? This Government had turned out repressive legislation to such an extent that it was manufacturing criminals.

CONGRESS OF THE PEOPLE

CHARTER OF FREEDOM ADOPTED AT MEETING OF SIX THOUSAND

POLICE RAID AT TERMINATION OF THE MEETING

By MANILAL GANDHI

THE Congress of the People to formulate the Charter of Freedom for all democratically minded and freedom-loving people of South Africa, which was held in a privately owned sports ground at Kliptown, about eleven miles away from the City of Johannesburg, began its session at 3-30 p.m on Saturday June 25 and concluded it on Sunday at 5 p.m. Its grand success was beyond all expectations. It would not be amiss to say that never in recent history of South Africa has such a representative meeting of the oppressed people known to have been held. And it was held under the most difficult circumstances imaginable. For what did the Government not do to prevent it. Under the Suppression of Communism Act and the Riotous Assemblies Act it banned the movements of all the Congress leaders that count when the proposal for such a meeting was made known a year ago. It banned many public meetings called for the legitimate purpose of airing the grievances of the people. It was thought not only by the Government but by the general public as well that this meeting was doomed and that it would never be held. One cannot but bow one's head to and very heartily congratulate the organisers of the meeting for the magnificent work they did.

There were two thousand eight hundred and eighty-eight delegates from throughout the Union of South Africa present at the meeting despite the fact that about two hundred were prevented by the authorities at Beaufort West in the Cape Province and at Standerton in the Transvaal Province from proceeding to the meeting, under the pretext of not being in possession of permits required under the Immigration Law or passes under the Native Pass Laws. It was all done, quite obviously, for the purpose of frustrating the holding of this meeting. Besides these delegates there had assembled at this meeting over three thousand of the public.

The police both European and African and a squad of men from the Special Branch were present at the meeting from the beginning to the end. Notwithstanding that provocative act, it must be said to the credit of the public that they were not sullen and angry but were happy and gay during the whole session.

The weather too had been exceptionally kind. One would have expected bitterly cold weather and biting winds in this mid-winter, a taste of which in abundance was had two days ater. But on the day of the meeting it was like a beautifully clear summer day which testified that God had showered His blessings on the meeting. One has also to be thankful to the Almighty for keeping control over the passion of the police who could have done their very worst from the beginning to prevent the meeting being held. But He seemed to have worked in some mysterious way over them. It was announced in the Press the following day that the police had no intention to interfere with the meeting. They were there merely to see and to take notes of what was happening.

After the preliminary work had been done the draft Freedom Charter was taken clause by clause and speeches were made on it and each clause was then put to the vote and passed unanimously.

Justifiable Emotion

There was justifiable emotion in the speeches made. It was a demonstration of the physical, mental and spiritual torcher suffered by a vast majority of the people in this so-called democratic country. Mothers spoke feelingly about the future of their children; Pass Laws which were causing the Africans untold sufferings and humiliations were condemned; the Bantu Education Act was described as a slave education Act; the living conditions of the Africans were condemned; their economic conditions under the industrial laws affecting them adversely were strongly criticised. Some unsavoury things were quite justifiably said about the policy of the Prime Minister, Mr. J. G. Strydom, and the Minister of Native Affairs, Dr. Verwoerd. Nothing untoward was said by any speaker. We have heard much worse things from the platforms of Europeans who should know better since they speak so proudly of their White civilisation. The marks of true civilisation and culture were seen at this meeting.

Things went on very smoothly until after lunch which was served to all the delegates between 2 and 3 p.m. during which period the whole crowd was entertained with songs and music.

Police Raid

Then half an hour after the afternoon session commenced, between 3.30 and 4 p.m, all of a sudden it was announced from the platform that armed police were coming towards the platform and that the people should remain calm. There was some excitement and the people were on their feet to look at what was happening. About twenty to thirty police, armed with sten guns, surrounded the platform while higher officials walked on to it, and then it was announced that the police had presented a search warrant to the chairman of the meeting, Mr. P. Beylveld, which said that they were investigating a charge of treason, and that they had come to look for "inflamatory or subversive literature."

Absence Of Grace

There was surely no need for all this military display since there was no secrecy on the part of the organisers of the meeting. It was held in the open and the Police had access to all the documents they desired. But of course it would be a wonder if the South African Police would practice a little grace. To be graceful is evidently not in their dictionary. How happy and overjoyed I should have been to be able for once to see how admirably the police had behaved. I was about to pay a tribute to the police for it. But it was not to be. They are hardly to blame for it. They have to obey their master's orders. But that too they can do gracefully. They cannot, however, do so when they forget that they are public servants and not rulers. They were full of bitterness in their hearts and plus their authority made them drunk and senseless. And so they knew not what they did. There was surely no occasion to tear down the people's national flags and to tear off the delegates' badges. But nevertheless that was the first thing they did.

Then while the delegates on the platform were being searched the police stood by below with sten guns just ready for orders to shoot. They had a wild look on their faces. Some jeered at the delegates and while the delegates were shouting "Africa" with their thumbs up some of the police were responding with their thumbs down. They apparently thought they were very courageous standing with guns facing an assembly of six thousand unarmed people. That was of course not all. There was an army of fully armed police both European and African and over thirty mounted police surrounding the whole area in which the public had gathered. Their number is said to have been about two hundred but it appeared to be much more.

Once again it was to the credit of the organisers and to the vast assembly that they refused to be intimidated and kept their heads and proceeded with the remaining work. Due credit must also be given to the police for having allowed the remaining work of the meeting to be concluded while the delegates were being searched on the platform.

Act Of God

There were just a few clauses of the Charter remaining to be discussed, the last one, just when the police came on the scene, was on Peace and Friendship. The speaker on the clause pointed out that it was a strange coincidence that in Finland at that very moment leaders had gathered to discuss peace and to condemn the use of the Atom and the Hydrogen bomb and that we should be doing the very same same thing here.

The whole draft Freedom Charter was then passed with acclamation and with the singing

(Continued on page 291)

MORE ABOUT GROUP AREAS

By C. W. M. GELL

(From "The Forum", Johannesburg)

SINCE my article last month, there have been three new Group Areas events. First, the Group Areas Development Bill creates a Group Areas Development Board (apparently separate from and in addition to the Land Tenure Advisory Board) "designed to meet the request of local authorities for compensation to those whose property falls in value," owing to the proclamation or proposed proclamation of Group Areas and the time limit which will then be imposed on the transfer of properties from one group to another. With its provisions for compensating an owner who sells at a loss or penalising one who sells at a profit, the Bill (as I suggested last month) could *theoretically* stabilise the property market in affected areas. How it will work in practice is quite another matter.

In the first place, though it *may* stabilise prices, nothing in the Bill or the constitution of the Board suggests that it will expedite ordinary property transfers in doubtful areas, now suffering from the stagnation of uncertainty permit delays and other forms of bureaucratic procrastination. In fact, it seems almost certain that this inevitable hardship of the whole Group Areas scheme will be greatly prolonged, while valuators, arbitrators, and others set about the enormous task of calculating "basic" and "market" values for all "affected" properties.

Much depends on the "basic" or "listed" values set upon properties in affected areas by the teams of valuators. For the purpose of agreed and permitted sales, either between private owners and private sellers or between owners and the Development Board, the criterion of whether there is "profit" or "loss" on the transfer—therefore a claim by the Board for half the former or by an owner for three-quarters of the latter—depends on the "basic" price established on the valuators' lists. Where an owner is unwilling or unable to sell, the new Bill provides for expropriation by the Development Board at a price to be settled by arbitration but which will not exceed the "market" value of the property at the time of the expropriation notice.

Two points here are causing owners anxiety. (1.) Although it is provided that both owners and the Development Board shall have an opportunity of making representations to the valuators, the decision of the latter is "final" as regards the "basic" value. Again theoretically, this *could* be unobjectionable. But what redress has an owner, especially a non-white owner, against a *final* decision with which he utterly disagrees? Who are to be the valuators and who will stand surety not merely for their impartiality but for the inerrancy of their judgment?

(ii) Why exactly is there a distinction between the "basic" value and a "market" value for the purpose of expropriation? Reports say that "basic" value will be "related to market value before the proclamation of the Group Area and must be determined without regard to the effect of such proclamation." But "related to" does not mean "equivalent to." Under the Resettlement Act non-white owners in the Western Areas are compensated with purchase price plus six per cent per annum. How that figure works out in application I am not in a position to say with certainty. Since only willing (and often heavily indebted) owners have yet sold, no serious complaints have been heard and, by the time the unwilling are reached, removal may have proceeded so far that it will be impossible to ascertain fairly what the pre-removal "market" price might have been. But I have applied the yardstick of purchase price plus six per cent per annum to the properties of Indians in Transvaal rural towns and it seems to give a fairly uniform answer of half the present market price—at least, wherever Indian properties are reasonably central and on good commercial sites.

Is this then to be the "basic" price under the new Bill? It is, of course, possible that the differentiation between "basic" and "market" value in the Bill is governed by the fact that the latter is only invoked for the purpose of *expropriation* and that the price paid then is not to exceed market value *"at the time of the notice* of expropriation." In this case, "market" value will not be "market" value as it might be today or before the main Group Area Act was passed, i.e. the price that an owner might expect in a free market of willing buyers purchasing from willing sellers. It will be the best an owner could hope for, after Group Areas had been proclaimed and all "willing" transfers had taken place. In other words, however the "basic" value is calculated and whether or not it approximates to the real market value of the properties today or before the main Act, "market" value under this new Bill will be something much lower. There will thus be an invisible pressure on owners to "agree" to sell privately or to the Board at or near the "basic" value, lest they be expropriated at "market" value with even more disastrous financial loss.

I am afraid that this is dry going, with which it will be difficult to interest the lay, unaffected public, i.e. the vast majority of European voters and owners. But it vitally affects the rights and investments of many thousands of non-whites and a few white owners too. Nor will their anxiety be diminishing by the knowledge that, like the valuators, the Development Board will be a body of men appointed by the Government, of whom one each will be nominated by the Ministers of the Interior, Finance, Lands and (inevitably) Native Affairs. For those who oppose the Group Areas Act, its amendments and now its new satellite—the Development Bill—and for those who are going to be its victims, there is nothing about this "packed Bench" to allay their fears. By extremely intricate, involved legislation, removing jurisdiction over a wide area of private property from the courts and putting it into the hands of the Minister of the Interior (and his various henchmen on the Land Tenure Board, the Reference and Planning Committe, the Group Areas Development Board and its valuators), ingeniously exercising various pressures designed to compel owners to "agree" to sell lest they be compulsorily expropriated, the Government is planning to push its ideological segregation projects through with the minimum outward appearance of compulsion or eviction—thus muffling the protests of anyone tempted to inspect the details of the pattern and its underlying motives, calming the conscience of the great majority of whites who do not take so much trouble if left alone themselves.

(To be continued)

All political comments in this issue except where otherwise indicated by Manilal Gandhi of Phoenix Settlement, Phoenix, Natal.

HINDUSTANI FILM RECORDS

Aar Paar	SAD. 178 to 181	4.	1	11	0
Aah	" 87 " 91	5.	1	18	9
Aan	" 58 " 62	5.	1	18	9
Amber	" 76 " 81	6.	2	6	6
Anarkali	" 120 " 125	6.	2	6	6
Albela	" 37 " 42	6.	2	6	6
Awaara	" 32 " 36	5.	1	18	9
Anhonie	" 92 " 94	3.	1	3	3
Boot Polish	" 174 " 177	4.	1	11	0
Baazi	" 20 " 23	4.	1	11	0
Baiju Bawara	" 95 " 101	7.	2	14	3
Babul	" 155 " 159	5.	1	18	9
Dastan	" 160 " 164	5.	1	18	9
Deedar	" 44 " 48	5.	1	18	9
Daag	" 72 " 75	4.	1	11	0
Hamlog	" 49 " 52	4.	1	11	0
Jamela	" 165 " 169	5.	1	18	9
Jaal	" 68 " 71	4	1	11	0
Jugnu	GCE. 19 " 23	5.	1	18	9
Malahar	SAD. 170 " 173	4.	1	11	0
Naujawan	" 102 " 104	3.	1	3	3
Poonam	" 138 " 141	4.	1	11	0
Pooja	" 142 " 144	3.	1	3	3

Single Records at 7/9 postage and packing extra.

C.O.D. Orders accepted throughout the Union and Rhodesia.

We are Agents of FILM INDIA in English
Single Copies at 6/9 each. Postage Free. C.O.D. 1/- extra.
Yearly £4—0—0, postage free.

NAVJAWAN Magazine in Gujarati only. Monthly issue.
Single Copies 2/3 each Postage free.
Yearly £1—6—0, postage free.

AZAD CAFE

11a Kort Street, (First Floor,) Johannesburg
P.O. Box 3379, Telephone: 33-8583,
JOHANNESBURG.

RECENT LEGISLATION REVIEWED

"MOST of South Africa is permeated with fear—fear to speak out, fear of associations over the colour line, fear of consequences. The existence of such fear is leading to confusion of judgment and to a loss of personal integrity on both sides of the colour line, and arguments of expediency are heard too frequently," said Mr. Quintin Whyte, Director of the South African Institute of Race Relations, when addressing a meeting of the Joint Council of Europeans and non-Europeans in Pretoria on June 22. Enlarging on South African fear, he went on to say: "There are three kinds of fear at work today: fear by Europeans of the non-Europeans, fear of disagreeing with the prevailing attitude in South Africa, fear by non-Europeans of Europeans. Fear is humiliating and destructive, and I cannot see European South Africa saving Western civilisation by being afraid, nor do I see it saving its own descendants by being afraid. I believe that our children and grandchildren will look back with perplexity, and perhaps scorn, on our lack of principle and moral courage. No great country can be built up on this basis. Our South Africa can be one of the loveliest countries in the world. Loveliness is not born of fear; it is born of love."

The subject of Mr. Whyte's address was "Recent Legislation." He said: "During this parliamentary session we have not witnessed the same spate of radical apartheid legislation which we have seen over the past six years; it appears to be more concerned with the amendment and elaboration of previous Acts, and with stopping up the cracks in the walls of apartheid."

Of the Group Areas Amendment Act, he said that the principle that requires both parties to a dispute to be given a hearing would no longer apply, and the Land Tenure Advisory Board, when making recommendations, need not even appear to have considered any but official evidence on the problem before it.

The Bantu Education Finance Act led Mr. Whyte to say: "I have yet to learn that it is principle of respectable public finance that the poor must pay for the poor. This Act does not recognise the increasing proportion of Africans who pay income tax, or the very large contribution they make in indirect taxation."

The "Locations in the Sky" Act put the cart before the horse, for essential prerequisites to its implementetion are the provision of alternative accommodation for those displaced, and adequate transport facilities. In Johannesburg there are 20,000 African families on the official waiting list for accommodation, while hostel accommodation is required for 20,000 males and 500 females; and transport is grossly inadequate.

The Criminal Procedure and Evidence Amendment Act, in reducing the maximum sentences for corporal punishment, and recognising psychoneurotic and psychopathic conditions, brought South Africa into line with other advanced countries. However, it contained a clause cheapening the value of human lives by extending the right to kill in certain instances, and another which might lead to the adoption of "third-degree" methods.

The amendment to the Immorality Act would do away with certain inequalities of which we have had examples in the past year or two.

The Motor Carrier Transportation Amendment Act provides for apartheid in public transport, affecting the Cape Peninsula in particular, where in the past bus services have been run with goodwill, efficiency and profit.

Of recent legislation in general, Mr. Quintin Whyte said: "One is amazed that in this 20th century there can be such disregard for human rights and human personality, and for the very real problem of reconciling racial groups and improving race relations. Is it likely that human dignity, and I mean also European human dignity, will be enhanced by most of this legislation?"

SOME QUESTIONS ANSWERED BY SHRI VINOBA BHAVE

(*Continued from front page*)

"If the scientists of today pledged themselves to the vow of, refusing to be bought by money and of non-co-operating with the activities of making weapons of destruction the world will be saved. But scientists will develop this sense of their responsibility to man and humanity only when the heart of human society begins to cry for it.

"The world will surely destroy itself by a combination of science and violence. If we desire science to progress we will have to associate it with non-violence. Only then could we hope to bring heaven on this earth. This in essence means that problems which arise and have arisen between man and man should all be solved by the way of non-violence and peace."

Weddings In Durban

Sushila, third daughter of Mr. and the late Mrs. Bhagwandeen, of Glencoe, is to be married to Regnath, sixth son of Mrs. and the late Mr. Ramloutan Misra, of 8 Kilkenny Road, Durban, on Sunday, July 3.

The wedding ceremony of Mr. Mothie Singh, second son of Mrs. and the late Mr. B. Sookdeo Singh, of "The Castle," Mayville, to Nirmala Devi, daughter of Mrs. and the late Mr. N. Bodasingh of New Guelderland, was held at the bride's residence on Sunday, June 26.

Reports in connection with last week end's meeting in Kliptown, of the Congress of the People, are unavoidably held over for next week.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 213 Macosa House, Second Floor, 17 Commissioner Street, Ferreirastown, Johannesburg. 'Phone 33-1654.

The Gospel Of Selfless Action Or The Gita According To Gandhiji

Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary.

By Mahadev Desai

Price 8s. 6d.

Obtainable From:

'Indian Opinion,'

P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

Satyagraha In S.A. —By M. K. Gandhi 15/-

Bapoo's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar 2/6

Which Way Lies Hope —By R. B. Gregg 2/6

A Nation Builder At Work By Pyarelal 1/6

Why Prohibition —By Kumarappa 1/-

Obtainable from:

'INDIAN OPINION,'

P/Bag, Durban, Natal.

COMMUNAL UNITY

By Gandhiji

An up-to-date collection of Gandhiji's writings on Unity between Hindus, Muslims Sikhs and others. While defining Unity Gandhiji says:

"Hindu-Muslim Unity means not unity between Hindus and Muslims only but between all those who believe in India to be their home, no matter to what faith they belong."

Foreword by Babu Rajendraprasad.

Price: 25s.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

Seven Months With Mahatma Gandhi

Being an Inside View of the Non-co-operation Movement of 1921-22

By Krishnadas

Abridged and edited by Richard B. Gregg

Writing of the two volumes of which this is an abridgement Gandhiji wrote: I have gone through them. And the facts appear to me to be correctly set forth and exhaustively dealt with......The volumes are the only narrative we have of the seven months with which Krishnadas deals."

Price: 12s. 6d.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

CONGRESS OF THE PEOPLE

(*Continued from page 288*)

of the African National anthem, 'Nkosi Sikelela," with the representatives of the Government being present on the platform as though to bear witness to it. It was all an act of God.

And then the searching of the three thousand delegates began. The police had already taken possession of all the papers referring to the meeting—thousands of copies of the agenda, the draft Freedom Charter, the messages received from distinguished personalities from throughout the world.

Every delegate was searched and his name and address was taken and all the papers connected with the proceedings of the meeting were taken away.

Every European was, in addition, photographed. Searching went on till a little after 8 p.m. and then the scene was removed to the police station. Scores of Africans and a few Indians were arrested for not being in possession of the required permits or passes. The sum of about £60, I was told authoritatively, was paid in admission of guilt and all of them were released.

On their way to the police station the Africans were roughly handled both by the European and the African police. There were instances in which men were beaten up and kicked and spat on by the police. This is quite a common thing with the police in dealing with Africans in particular. It is nothing to be surprised at when at times even some Europeans are not spared. There is no remedy for it. The only remedy is a firm determination not to yield to the tyrant no matter whatever happens; not to lose one's own head and start retaliating by the same methods. It is the jungle law one is readily apt to be led by. God wants from us the pure sacrifice of the innocent. We must be prepared to let Him have it begrudgingly, with complete devotion and without counting the cost. Whilst we have nothing in common with the present tyrannical Government we have something in common with the Communists although we may not agree with everything that they say or do. The things we have in common are their organising capacity, their fearlessness, the principles for which they stand and work for with a firm determination.

I would certainly wish that our whole movement would be without the slightest tinge of Communism. But we cannot afford to shun the movement because it may be led by Communists. And the present Government has left no room to distinguish between who is a Communist and who is not. According to its interpretation all who refuse to talk in the language it bids us to talk and act as it bids us to act are Communists, which means that all right thinking people are Communists. We must think of the cause and not the name by which it is called.

The ideals set out in the Charter of Freedom cannot be taken exception to by anybody. It is not possible to reach the highest ideal all at once. We can reach it by stages during which it may be necessary to come to some honourable compromise with a Government that is reasonable. There can be no compromise where reason is completely absent and unreasonableness, stark injustice and tyranny is the order of the day.

SIR ROY WELENSKY ON 'HERREN-VOLKISM"

SIR ROY WELLENSKY, Deputy Prime Minister of the Central African Federation, said in Salisbury that there was very little difference between the concept of the "herrenvolk" expressed by Hitler and the belief that because of the colour of his skin alone the White man must be the superior of all Coloured men.

Sir Roy said it was beyond the bounds of possibility to expect peace in a land in which one section of the people goes forward while the other is not allowed to go beyond a certain point.

It was safe to say that, as a general rule, the White races were a long way ahead of the Coloured races along the road of civilisation, but events in India and China and in other parts of the world were altering the picture perhaps a little more rapidly than many had thought possible.

'It would be a bold prophet who would attempt to foretell how far the African was capable of going, said Sir Roy. In his opinion, the European had no moral right to attempt to set a limit to the African's ultimate development.

It would be difficult to keep the demands of the Africans within the bounds of reality, but it was not going to be made easier if fear was going to be allowed to govern the European's dealings with the African.

It was fear that governed to a very large extent those who attempted to assert their supremacy by imposing restrictions on those whom they thought might compete with them.

"The progress of civilisation is inevitable and inevitably there will come a time when pressure from below threatens the structure on which the State is based," he said.

"And so because I do not believe that the White man will retain his leadership for ever by restrictive measures such as these—nor does he have to try and also because I believe that his own progress and prosperity is bound up with that of the African, I reject this as a pattern for the future of our country."

Sir Roy said another alternative was that of a State in which the Black man and the White developed separately.

There was a great deal of hypocrisy and cant in any proposal of this nature because it never suggested that the White man should be deprived of the services of the Black man.

He believed the Federation's people should be quite clear in their own minds that a decision in favour of racial politics would mean not only a deeper division between Black and White, but also a racial division among the Europeans.

The European led the African in the Federation's racial partnership, but good leadership did not mean domination.

On the other hand, good leadership demanded the qualifications and attributes of civilised people, and it was right that the Europeans should concede nothing in their determination to ensure that the Government remained in civilised hands.—Sapa.

ALLEGED REPUPLICAN PROPAGANDA OVER THE RADIO

WHICH WAY THE WIND IS BLOWING

THE Minister of Posts and Telegraphs, Mr. J. Serfontein, last week replied to questions put to him in the Assembly about a recent broadcast in Afrikaans by the South African Broadcasting Corporation.

Mr. R. Badenhorst Durrant (U.P., Turffontein) in his questions referred to a broadcast in the series "The future of the Afrikaner people."

Mr. Durrant alleged that the establishment of a republic was discussed and that one of the people who took part said a republic would be established in South Africa within two years and that after a period of temporary civil strife in Natal, the people of that Province would acquiesce.

Replying to Mr. Durrant, the Minister said the particular programme was broadcast under the title "Is it essential for the development of our future to have their own independent system of government based on our republican political traditions?" It formed part of the series of discussion programmes "The future of the Afrikaner people."

Before the commencement of each such programme, it was clearly and specifically announced that the opinions expressed did not necessarily represent those of the S.A.B.C. The participants in such programmes—as was also the case in this instance—expressed their views for and against the subject under discussion.

The Minister said that in the preparation of this series of broadcasts the Johannesburg Advisory Council was not consulted. There were 10 such local advisory councils. It was not the policy of the Board of Governors of the S.A.B.C. to approach local advisory councils in connection with the compilation of programmes.

Their function was to bring the listener's reaction to the notice of the Board of Directors. To date no reaction, favourable or otherwise, had been received from any of the 10 local advisory council in connection with this programme.

The Minister declined to lay the script of the broadcast on the table of the House of Assembly. He said it was not customary for scripts to be laid upon the table.

Mr. Serfontein said he did not determine the policy of the S.A.B.C. with regard to programmes. The S.A.B.C. was an autonomous body and its policy was determined by a Board of Governors whose members were appointed by the Governor-General in terms of the Broadcasting Act.

The particular programme, like in fact all programmes in the series "The future of the Afrikaner people" was broadcast on the authority of the Board of Governors of the S.A.B.C. who approved the points of discussion in the series.

The Minister said that during the discussion in the broadcast referred to by Mr. Durrant, reference was made by of the people taking part in the programme to an extract from a British newspaper in which the writer expressed the view that a republic would come into being and that Natal would acquiesce.

The Minister said that particulars of the discussion would be furnished to Mr. Durrant should he so desire.—'Natal Mercury.'

MAYOR CARTE AND CITY COUNCIL LOSE ALL SENSE OF CHRISTIAN CONSCIENCE

"THE recent debate in Parliament and the passing of the Group Areas Amendment Bill in the Second Reading stage make it abundantly clear to the Indian community that it should harbour no illusions about the real motivating factors behind the race zoning plans of the Government and the support given to them by the Durban City Council," says a statement issued by the Natal Indian Congress.

"We have known in the past how laws ostensibly enacted for the purpose of clearing slums or for providing houses have been used to expropriate Indian owned land. The Development Bill as soon as it becomes law will be another instrument in the hands of our unsympathetic local and governmental authorities in their nefarious plans to make our people landless. What is most shocking is that Mayor Carte and the City Council have acted without any Christian conscience by giving the fraudulent measure their full approval. "There is no doubt," continues the statement, "that apartheid as conceived by the Nationalist planners of the Group Areas Act with the fullest support of the Durban City Council aims at making Durban 'a White City.' The Amending Bills serve to emphasise the tremendous economic loss totalling millions of pounds which the Indian community will suffer, and the fact that the Act will give the authorities unfettered right to score vast profits through the so-called 'development schemes' raises the presumption that the Durban City Council is anxious about these profits.

Congress reiterates its warning that the Indian community should not be misled by anyone in regard to the Act which is primarily an anti-Asiatic measure, its chief objective being the ultimate expatriation of the Indian people resulting from economic ruin.

Congress calls upon the Indian people to oppose this act and its amendments unitedly together with other democratic organisations in the country. No purpose will be served in appealing to the Government to refer the matter to a Select Committee. The Government itself has rejected such a plea by the United Party.

Congress has called upon all its branches to organise special conferences in their respective areas inviting all organisations such as political, cultural, social, religious, sporting, debating, youth clubs, etc, with a view to organising determined opposition against the declaration of group areas and the expropriation of Indian owned lands. It is only through determined united opposition can the nefarious plans of the City Council and the Government be defeated.

DURBAN INDIAN GIRLS HIGH SCHOOL

ARTS AND CRAFTS COMPETITION

A fete in aid of the School Hall Building Fund will be held at the DURBAN INDIAN GIRLS HIGH SCHOOL, DARTNELL CRESCENT ON SATURDAY, 3rd SEPTEMBER, 1955.

COMPETITIONS

in Needlework, Stencilwork, Knitting, Embroidery, Crochet work, Cake making and Flower arrangements.

Also

BABY SHOW AND FANCY DRESS PARADE

Prizes will be awarded to the successful candidate in each of the following sections:

1. DRESS FOR A CHILD UNDER TWO YEARS OF AGE
   (a) Smoked Dress; (b) Embroidered Dress; (c) Any other Style.
2. DRESS FOR A GIRL OVER TWO YEARS OF AGE
3. MAID'S DRESS.
4. ANY EMBROIDERED ARTICLE.
5. KNITTING.
   (a) Socks; (b) Jersey or Cardigan; (c) Any other Knitted Article.
6. CROCHET WORK.
7. HAND PAINTED AND STENCIL WORK.
8. ANY ARTICLE IN FELT WORK.
9. ANY ARTICLE OF NEEDLEWORK NOTMENTIONED ABOVE.

CONDITIONS OF ENTRY

(a) Closing date will be Wednesday, 17 August, 1955; (b) All articles submitted as entries will be accepted as donations and sold at the Fete. (c) The Judge's decision shall be final.

DEPOTS WHERE ARTICLES MAY BE HANDED IN:

DURBAN: The Principal, Durban Indian Girls' High School.
TONGAAT: The Principal, Tongaat Indian High School.
STANGER: The Principal, Stanger Indian High School.
P.M. BURG: Mrs. G. Zachariah, 414 Berg Street.
CLAIRWOOD: The Principal, Clairwood Indian Infants' School.

ENTRY FORM

ARTS AND CRAFTS COMPETITION

I agree to donate my Entry In Aid Of Funds.

No .... *Judge's Remarks* ....

Name ....

Address ....

Section .... *Article* ....

INDIA LETTER

(From Our Own Correspondent)

Bombay, June 21.

THE warmth and affection shown by the Soviet people and leaders towards the Indian Prime Minister has surprised the observers here. No doubt, everybody expected that Mr. Nehru would receive a grand reception in Russia. But the spontaneous affection shown by the common people, wherever he went in the Communist land, was totally unexpected. Mr. Nehru has toured Central Asia, Southern Siberia and the Urals.

According to Indian correspondents accompanying Mr. Nehru, the grandest reception that the Indian Prime Minister received from the people was in Soviet Central Asia. The people there were conscious of Asiatic ties. The whole towns turned out to see Mr. Nehru and shower flowers on him. The people of this region were not as disciplined as their counterparts in Europe and they crowded round the Indian leader and made it difficult for him to move ahead. Many a time he had to leave the car. Such a reception cannot be engineered by the people at the top. The affection shown by the people made a profound impression on Mr. Nehru and left him with little doubt that at any rate the Soviet people are genuinely desirous of peace and amity with their neighbours.

In Tashkent, Alma Ata and elsewhere, Mr. Nehru more than once threw meaningful hints that the time had come when the Indian and Central Asian people should renew their cultural contacts and trade relations on the basis of peaceful co existence and good neighbourliness. Mr. Nehru can now be expected to strive for the establishment, in course of time, of Indian Consular agencies in Tashkent, Alma Ata and other Central Asian centres of historical interest to India.

It may be remembered that Babar, the founder of Moghul dynasty in India, invaded India from Central Asia and captured Delhi in A.D. 1526. Taimur, who plundered the richest temples in North India, also came from the same land. Babar brought with him Central Asian culture and traditions, which were later fused with Indian culture and tradition.

One immediate result of Mr. Nehru's Peking visit last year was the reversal of his earlier decision to defer diplomatic relations with the Indo-China States until the full implementation of the Geneva agreement. His visit to North and South Viet Nam, Laos and Cambodia had impressed on him the desirability of some sort of immediate contacts with these friendly peoples.

Similarly, one solid outcome of Mr. Nehru's Soviet visit might be the re-establishment of political, economic and cultural contacts with the Soviet Central Asian republics as and when the cold war clouds start clearing up.

Mr. Nehru's visit has also opened a new chapter in the relationship of the Soviet people with their own leaders. Top Communist leaders, who seldom mixed with the common people and preferred to work in isolation, travelling in bullet-proof cars, have for the first time come out on the streets and escorted Mr. Nehru through milling crowds. As some cynics put it, it looked as though Mr. Nehru was introducing the Soviet leaders to their own people. At any rate, for the Soviet people it was a unique experience, when Marshal Bulganin addressed a public meeting along with Mr. Nehru at a Moscow stadium, where nearly a quarter million people gathered to hear the Indian leader. The oligarchy and political rivalry has, it seems, instilled fear of being murdered in the Soviet leaders and has kept them away from the people. In democratic countries the leaders move about without fear and the example of Mr. Nehru, moving about and mixing freely with the people and talking to them, has created a profound impression on the people and the leaders of that country.

In the Urals and elsewhere the Indian Prime Minister has had more than a glimpse of the Soviet industrial potential, but a few hurried visits to the steel plants and other industrial establishments have not provided him with additional data regarding the Soviet capacity to assist India and other Asian countries in their ambitious plans for industrialisation. Though on broad principles he might arrive at some understanding with the Soviet leaders regarding technical assistance, he would rather leave the details to a team of Indian officials now touring Soviet industrial centres. One result of Mr. Nehru's visit may be increased technical aid to India by Russia. The Russians are already helping India to establish a steel plant with a capacity of one million tons. They will further help in exploring the mineral and oil resources of India.

The Indian correspondents found that the common people were not interested in politics and they were more ignorant of politics than their counterparts in democratic countries. They were concerned with ordinary things that affected their lives directly and they genuinely desired peace. It is for their leaders to put their desire into action.

* *

The freedom movement for Goa is reaching a decisive stage. The number of Satyagrahis has reached three figures despite the brutal repression of the Portuguese authorities. The leaders of the batches are being arrested and the rest of the volunteers are beaten mercilessly and thrown in the forest near the Indian border. Inside Goa the Satyagrahis found that the Indian National Flags were fluttering over housetops welcoming them. The villagers received them enthusiastically and helped them. The number of Satyagrahis going to Goa may reach four figures by August 15, India's Independence Day. The political parties are preparing to send batches in greater numbers.

If the Government of India allows—most probably it will allow—Satyagrahis in a large number to enter Goa for peaceful struggle and the Portuguese authorities continue their present methods of brutal repression, then a situation will arise in which the Government of India will be forced to concede the popular demand of police action against the alien rulers of these pockets.

According to reports reaching here, from inside Goa, some of prominent leaders from Marquo, Vasco da Gama, Punjim and Mapuca met "in camera" recently at Navelia to discuss the formation of a parallel Government inside Goa. The revolutionary move, it is stated, has the full support of some army officers of the Portuguese Government who are members of the National Democratic Movement, a political organisation against the Salazar Regime in Portugal.

Plans have been chalked out by a high-ranking naval officer of the Portuguese Fleet. The move has the support of those in the mining industry.

The army officials believed that the liberation of Goa would mean the end of Salazar's fascist rule at home.

DURBAN INDIAN GIRLS' HIGH SCHOOL

SILVER JUBILEE

THE Durban Indian Girls' High School is now busy making plans for the celebration of its Silver Jubilee, and a big part of these plans deals with raising funds for the building of a school hall. The pupils have been working very hard by "selling bricks" to their relatives and friends, and have brought in over £300 so far. The Form Sales of cakes, sweets and produce which have been held weekly have brought in £70, and will continue until each class has had its turn. Our Old Girls' Guild has handed in £30 to date, and is hoping to raise a large amount later in the year by the Silver Jubilee Ball.

On September 3 a mammoth Fete will be held at the school. A strong committee of parents, friends and teachers has been formed. There will be the usual stalls—clothing, needlework, groceries, cakes, sweets and flowers and also competitions in needlework, cake-making and flower arrangement; There will also be a Baby Show and Fancy Dress Competition. Details of all these competitions are published elsewhere in this issue. All friends of the school are asked to make the Fete a great success by coming themselves and bringing their friends too.

One day, about a fortnight ago, Miss Dorey, the Principal, received an invitation to tea with Mrs. Bodasing of Mansfield Road. Over the tea-cups Mrs. Bodasing told her that she would like to make a donation of £300 to the Building Fund in memory of her daughter, Padmini, who was one of the early pupils at the High School. Miss Dorey was delighted with the gift and suggested that the money should be earmarked for the erection and equipping of the stage. Mrs. Bodasing and her brother Mr. Bramdaw thought this an excellent suggestion. The Principal, staff and pupils thank Mrs. Bodasing very sincerely for her thought for the school and for wishing to show her appreciation for what it did for her daughters by helping the present and future generations who will attend the school. It is hoped that Mrs. Bodasing's generosity will inspire other parents whose children have learned to live a fuller life by what they learnt at school to give donations to the building Fund.

BAGAWAD GITA IN PICTURES

A very fine production giving the whole Gita in attractive pictures with wording in English and Hindi.

Price £5–10–0

A Few Copies Available.

Please order immediately with remittance.

C.O.D. Orders Not Accepted.

Obtainable from :

Indian Opinion,
P. Bag, Durban.

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
Key to Health—M. K. Gandhi	1	6
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai.	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
Unto This Last—M. K. Gandhi	1	0
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6

Obtainable From :

Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

News the other papers don't print is to be found each week in

PEACE NEWS

World news—events in Africa, Asia, America, Europe—news of constructive peacemaking; race relations; progress towards a non-violent society.

Obtainable by air-mail each week from Britain at 50s. 6d. per year; sea-mail 21s.; 4 weeks trial subscription (sea-mail) 2s. 6d.

South African representative:

ELLA B. ELDER
Brownlee Street, Stutterheim, Cape.

London office:

3 BLACKSTOCK ROAD, N. 4

BOOKS FOR SALE

Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Cleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Public Finance and Our Poverty Gandhiji	3	0
Hindu Dharma—Gandhiji	8	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol.I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0

Obtainable from:

C/O INDIAN OPINION,
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

UPANISHADS FOR THE LAY READER —C. Rajagopalachari	6	0
VEDANTA THE BASIC CULTURE OF INDIA —C. Rajagopalachari	5	6
INDIAN CHRISTIANS —G A. Natesan	7	6
INTERNATIONAL SHORT STORIES —The best from 23 countries	17	6

Obtainable from:

INDIAN OPINION,
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadas	12	6
STORY OF THE BIBLE —S. K. George	6	0
A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	3
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi	14	0
FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0
DEHUMANIZATION IN MODERN SOCIETY —Rene Fulop-Miller	1	0

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"

P. Bag. Durban, Natal.

'INDIAN OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, political and Social Advancement Of Indians In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union	£1 10s. 6d.	Annually
" " "	15s. 6d.	Half-yearly
Outside the Union	£1 15s.	Annually
" " "	17s. 6d.	Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends to do likewise.

Apply to—

Manager,

Indian Opinion,

P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K R. V. Rao	3	0
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings an Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0
DELHI DIAY—Gandhiji	10	0
MY GANDHI—Dr. John Haynes Holmes	12	6
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	3	6
GITA MEDITATIONS —T. L. Vaswani	8	6
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswani	7	6
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0
EMNIENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland	7	6
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi	15	0
CHRISTIAN MISSIONS IN INDIA (Their place in India)—M. K. Gandhi	5	0
TOWARDS NON-VIOLENT SOCIALISM —M. K. Gandhi	5	0
REBUILDING OUR VILLAGES—M. K. Gandhi	3	

Obtainable from:

'Indian Opinion,'

P.Bag, Durban, Natal.

Phone 53. Telegrams 'SOLANKI.'
P.O. Box 208.

Solanki & Co. Ltd.

Merchant & Direct Importers

Extensive range always carried in the following:

Silks, Drapery, Toilets, Perfumes, Curios, Fashion Goods and Jewellery, Wide Range of Indian, Persian and Chinese Carpets.

Stockists of well-known branded Watches.

COPPERBELT PIONEER STORE
Where Quality and Service are Paramount.

Luanshya, Northern Rhodesia.

FOR...
RUBBER STAMPS
AND
PRINTING
CONTACT...
STANDARD PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS AND RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.
PHONE 61006. TELEGRAPHIC ADDRESS "QUICKPRINT"
P.O. BOX 2782.
ESTABLISHED 1927.

Cable & Tel. Add.: "HARGYAN". Phone 29388.

P. HARGOVAN & CO.
(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.
155|7 Warwick Avenue
DURBAN.

HIND SWARAJ OR INDIAN HOME RULE

By Gandhiji

Gandhiji says regarding it:

"It (the book) teaches the gospel of love in place of that of hate......It pits soul force against brute force. It has gone through several editions and I commend it to those who would care to read it." Written in 1908 it contains in essence Gandhiji's later teachings on various topics.

New Revised Edition with an introductory essay by Mahadev Desai

Price: 1s. 6d.

Obtainable from:
'Indian Opinion', P. Bag, Durban, Natal.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants
—&—
Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

DELHI DIARY

By Gandhiji

This is a collection of Gandhiji's prayer discourses which he delivered during his last stay in Delhi.

Dr. Rajendra Prasad in his foreword says:

"......In these pages one can read the anguish which he (Gandhiji) felt and the superhuman effort which he was making to restore and re-establish human standards of life and conduct amongst us."

Price: 10s.

Obtainable from:
'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal.

Printed and Published by Manilal M. Gandhi at Phoenix, Natal.

પુસ્તક ૫૩ મું—અંક ૨૬
તા. ૧ જુલાઇ, ૧૯૫૫.
છુટક નકલ પેની ૬.
દર શુક્રવારે બહાર પડે છે.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

વિનોબાની વાણી

શ્રીમતી ચેસ્ટર બાઉલ્સે (ભૂતપુર્વ અમેરીકન એલચીના પત્ની) વિનોબાજીને પ્રશ્ન પુછયો કે "આપને દુનીયામાં શાંતીના લક્ષણો નજરે પડે છે?

વિનોબાજીએ કહ્યું, "શાંતીના લક્ષણો દેખાય છે. આજ કાલ લોકો વિશ્વરાજયની વાતો કરે છે અને વિજ્ઞાન પણ એટલું બધું આગળ વધ્યું છે કે એના પ્રયોગોથી દુનીયામાં કાં તો માનવ સમાજનો સંહાર થઇ જશે અથવા તો મનુષ્યની બુદ્ધિ પ્રગટ થશે અને જે હાથોએ મોટાં મોટાં આયુધો બનાવ્યા છે તે હાથોથી એ આયુધોને ખતમ કરવામાં આવશે. એ બે રસ્તા માનવ સમક્ષ પડયા છે." અને પછી હસતાં હસતાં ઉમેર્યું, "અને પછી જે કામ બાઈબલ ન કરી શકયું તે વિજ્ઞાન કરશે."

* * *

........માનવ વહેવાર માટે સાધન તરીકે, પૈસા નિર્માણ કરવામાં આવ્યા અને એ પૈસાને પોતાના જીવનમાં સૌથી પ્રથમ સ્થાન આપી દેવામાં આવ્યું. પૈસાનું જીવનમાં સ્થાન છે ખરૂં પણ તે બિલકુલ નાનું છે. એને બદલે પૈસાને સૌથી મોટું સ્થાન આપી દેવામાં આવ્યું છે અને લોકો એની પાછળ પડયા છે. પરિણામે આળસુ લોકોના હાથમાં શકિત ચાલી ગઇ. તેમણે પૈસાને જોરે કામ કર્યા વગર ભોગ વિલાસના સાધનો પોતાને હાથ કરી લીધાં. જયાં પૈસાએ પ્રેમની જગ્યા લઇ લીધી ત્યાં માણસના જીવનમાંથી માણસાઇ નાબુદ થઇ.

* * *

........કોઈ પણ નૈતીક આંદોલન પ્રથમ વ્યકતીના જીવનમાં શરૂ થાય છે, પછી તેના મીત્રો પર અસર થાય છે અને પછીથી એ આંદોલન આખા સમાજમાં ફેલાય છે.

* * *

........જેમ આપણે આંખોથી દીશા જોઇએ છીએ અને પગેથી ચાલીએ છીએ તેજ રીતે આત્મજ્ઞાન આંખ છે અને વિજ્ઞાન પગ છે. એ આત્મજ્ઞાનનું દર્શન માણસને ન હોય તો તે આંધળો કયાં જશે એ કહી શકાય નહીં. વિજ્ઞાન વિના જગતમાં કશું કાર્ય નહીં થઇ શકે અને આત્મજ્ઞાન વગર વિજ્ઞાનને યોગ્ય દિશા નહી મળે.

વિજ્ઞાનીકો જો એવું પણ લે કે અમે પઈસાથી ખરીદાઇશું નહીં. અને વિનાશક આયુધો બનાવવામાં અમે મદદરૂપ નહી થઇએ, તો દુનીયા બચી જશે. અને શાંતી આપણા બારણા ખખડાવતી આવશે.

મનુબેન ગાંધીની ડાયરીના એક પાનામાંથી

બાપુજી 'ડોન' છાપું ખાસ વંચાવે છે. મેં કહ્યું, "વિરોધી છાપું શું વાંચવું? આપણને અને કોંગ્રેસને એકલી ગાળો જ આપે છે; તે સિવાય બીજું કશું જ આ છાપામાં નથી."

બાપુજી કહે, "ત્યાં જ આપણે ભુલીએ છીએ. કેટલીક વાર આપણા વિરોધી થકી જ આપણે ઉપર ચડીએ છીએ. આપણાં ગુણગાન ગાતાં છાપાં વાંચવાથી આપણી પ્રગતિ થાય જ નહીં. વિરોધી છાપાં વાંચી તેમાં કશુંય તથ્ય હોય તો આપણે સુધરવું; અને જો સાવ જુઠાણું હોય તો તેનો રદિયો આપવો, જાહેર નિવેદન કરવું. રામાયણનાં પાત્રોમાં જો કૈકેયીનું પાત્ર ન હોત તો તો એ ગ્રંથની બહુ કિંમત ન રહેત. પણ રામજી કેવા એકવચની અને ત્યાગી હતા તે બતાવવા તેની એ માતાને કરી. આવા તો ઘણા ઘણાય દાખલા પડયા છે. એટલે ટુંકમાં હું તને એ કહેવા માગું છું કે, ગુણગાન ગવાતાં હોય તે ઓછું સાંભળવું; અને સંભળાયું હોય તો આ મારાથી થતું છે તેથી ફુલાઇ ન જવું; પણ ઇશ્વર કૃપા માનવી; અને વિરોધી વાતો સાંભળી, તેમાં તથ્ય હોય તો સુધરવું. ગુસ્સો તો થાય જ નહીં. આથી માણસ ખુબ ઉંચે ચડે છે!"

જોઈએ છે

હાડકાં

તમારાં સ્ટેશન કે સાઈડીંગે
પહોંચતાં કરવા માટે
અમે ટનના
પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ ફીરાયું ભરી પાછી મોકલી આપીશું
વધુ વિગતો માટે લખો:

THE

BULLBRAND FERTILIZERS LTD.

SARNIA NATAL.

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની

સન લાઈફ ઓફ કનેડા

ઉપરોક્ત કંપનીના હમો સત્તાવાર એજન્ટ છીએ.

ઉપરાંત

દક્ષિણ આફ્રીકાની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ ઓફ ગુડ હોપ પ્રોવીન્સીયલ ડીવીઝનના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભાષાન્તરકાર છીએ તેમજ અત્રેની ઈમીગ્રેશન અંગેનું કોઈ પણ જાતનું કામકાજ વિના વીલંબ ત્વરીત ગતીએ થઈ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £31,000 000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance.

Consult us first.

C. C. PALSANIA

GENERAL AGENT

Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.
Sworn Translator.

100 Sir Lowry Road, — CAPETOWN
P.O. Box 4624. Phone 32390

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add ENBEEDEE.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

33 West Street, JOHANNESBURG.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન જર્સી, વુલ, બાળકો માટેનો જાત જાતનો માલ, ઘર વપરાશ માટે તેમજ લગ્નાદિ પ્રસંગોએ શણગાર માટે રીબન વગેરે માટે અમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, - જોહાનીસબર્ગ.

બોકસ ૧૫૪૯.

તાજું ઉમદા ફ્રૂટ

ડરબનનું ટકાઉ આદુ ૯ પેની રતલ, ૧૦૦ રતલથી વધુ લેનારને ૮ પેની (શેકડ ભાવ) મોટી કળીનું લસણ શી. ૧-૬ રતલ, પાપડ નં.૧, શી. ૧૦-૦ ૧૦૦. નં. ૨, શી. ૮-૦ ૧૦૦. પોસ્ટેજ જુદું.
કપુરી અને ચેવલી પાન શી. ૫ રતલ; પોસ્ટેજ જુદું. બાસ્કીટ શી. ૧૦-૬ ડઝન; લાંબી અને સ્કવેર બાસ્કીટ શી. ૧૬ ડઝન.
સુરણ, લીલી હળદ અને આંબા હળદની મોસમ ચાલુ છે.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘરે બેઠા અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેકસ, પરસનલ ટેકસ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને યોર્કશાયર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈયાર રહે છે. માલ રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"
શુક્રવાર તા. ૧ જુલાઇ, ૧૯૫૫.

અંતરખોજ

આપણને કહેવામાં આવે છે કે ડરબનના એર પોર્ટ ઉપર બંધાઇ રહેલાં નવાં આલેશાન મકાનનું બાંધકામ લગભગ પુરૂં થઇ ગયું છે અને તેમાં માણસ ઇચ્છે તે સઘળી એશ આરામની સગવડો વિમાની મુસાફરી કરનારાઓને માટે પુરી પાડવામાં આવેલી છે. બીન-ગોરાઓને માટે તેમાં સંપુર્ણ એપાર્ટહેડ રાખવામાં આવ્યું છે. દાખલ થવાના દરવાજા પણ ઇલાયદા છે. કોઇ પણ સ્વમાન પ્રિય માણસને માટે તો અત્યારે જે ઇલાયદાપણું રાખવામાં આવ્યું છે તેટલું પણ અપમાનભરેલું છે. આ નવી ગોઠવણીને માટે અમારા મત પ્રમાણે જરાયે પ્રયોજન નહોતું. વિમાની મુસાફરી કરનારા બીન-ગોરાઓની સંખ્યા મુઠીભર હોય છે. અને મોટા ભાગના સ્થિતિવાળા અને દેશમાં ઉંચું સ્થાન ધરાવનારા હોય છે. સાધારણ મજુર વર્ગના નથી હોતા. જો કે, હકીકતમાં કોણ માણસ છે એ સવાલજ ઉપસ્થિત થવો નહિ જોઇએ. નાનો હોય યા મોટો હોય તેનું માનવ ગૌરવ સચવાવું જોઇએ. એપાર્ટહેડના આ ચિન્હો જે દરેક જગ્યાએ વધતા જતા પ્રમાણમાં જોવામાં આવી રહ્યાં છે તે સિદ્ધાંતમાં તદ્દનજ ખોટાં છે. ગોરા માણસને કેવળ તેની ચામડીનો રંગ ગોરો હોવાના કારણેજ કાળી ચામડી ધરાવનાર માણસ તેના કરતાં એક માત્ર ચામડીના દોષ સિવાય (કે જેને માટે તે જવાબદાર નથી) બીજી સઘળી રીતે ઉંચો હોવા છતાં જુદો વર્તાવ શા સારૂ મળવો જોઇએ? બીન-ગોરો જેની લાગણીઓ ગોરાના જેવીજ છે તેનું મન શું આથી દુભાતું નહિ હોય? આ વસ્તુઓ કંઈ ન્હાની નથી. મોટી છે. તેનાથી અસંતોષ, અને દુશ્મની પેદા થાય છે અને અંતિમ પરિણામ હીંસામાં આવે છે, આ વસ્તુઓમાં શાંતીના નહિ પરંતુ યુદ્ધના બીજ રહેલાં છે, અને પછી તેને અટકાવવાને મોટી સંરક્ષણની ગોઠવણો કરવી પડે છે, અને સશસ્ત્રતાની હરીફાઇઓ ચાલે છે. આ અનિષ્ટો કરનારાઓને જરાયે વિચાર આવે છે ખરો કે તે કયાં લઇ જશે? અને આ સઘળાંને માટે ખરેખર જવાબદાર કોણ છે? સરકાર જવાબદાર નથી પરંતુ સરકારને અમલમાં મુકનારાઓ જવાબદાર છે.

હાલની સરકાર પોતાને ખ્રીસ્તી કહેવડાવે છે. ખ્રીસ્તી ધર્મ ઉપર ઘણો ભાર મુકવામાં આવે છે. પરંતુ ખ્રિસ્તી ધર્મ કંઈ આ શીખવતો નથી. આ તો ખ્રીસ્તી ધર્મની વિરૂદ્ધ છે. અને તેમ છતાં રાત ને દિવસ બીન-ગોરાઓને ખ્રીસ્તી ધર્મનો ઉપદેશ દેવામાં આવી રહ્યો છે. શું એમ કહેવું ગેરવાજબી ગણાશે કે: "વૈદરાજ તમારૂં પોતાનુંજ સ્વાસ્થ્ય પહેલાં સંભાળો!"

આજે યુરોપમાં દુનીયામાં શાંતી સ્થાપવાની ચર્ચાઓ ચાલી રહી છે. પરંતુ યુદ્ધની ખરી ઉશ્કેરણીઓ કયાં થઇ રહી છે એ જોવાને એ નેતાઓએ દક્ષિણ આફ્રિકા આવવું જોઈએ. એટલા જ કારણથી દક્ષિણ આફ્રિકા ચાલુ બુમ પાડી રહ્યું છે કે: "અહિંથી હાથ ઉઠાવી લેજો આ તો અમારો ખાનગી સવાલ છે." નાણા ખાતાંના પ્રધાન મી. ઇ. એચ. લો યુનાઇટેડ નેશન્સ અને જે સિદ્ધાંતોને માટે તે સ્થપાએલી છે તેને વખોડી રહ્યા છે. શા કારણે વખોડી રહ્યા છે? કારણ દક્ષિણ આ-ફ્રીકાના પાપી હેતુઓની તે આડે આવે છે.

આ લેખ અમે ડરબનના એર-પોર્ટપરના એપાર્ટહેડની ચર્ચાથી શરૂ કર્યો હતો પરંતુ ત્યાંજ તેનો અંત નથી આવતો, બીન-ગોરાઓ જેમ જેમ વધારે સમજણા થતા જશે તેમ તેમ ગોરા અને બીન-ગોરાઓ વચ્ચે સંઘર્ષણ કરનારો આ સૌથી મોટામાં મોટો સવાલ છે અને તેનો અંત શામાં આવશે એ વિચાર મુંજાવે છે.

બીન-ગોરી પ્રજા મૂળથી નરમ હતી અને રહેતી આવેલી છે. એ હકીકતનો ગેરલાભ લઈ તેને ગંદકીની જેમ ગણી કાઢવી એ ઘણું ગેરડહાપણ ભરેલું ગણાય. તેઓને બળાત્કારે કાયમને માટે નરમ રાખી નહિ શકાય. એ સમય આવવોજ જોઇએ અને આવશે જ કે જયારે તે ઉશ્કેરાશે. આ કંઈ ખોટી ધમકી નથી. આવા એક સુંદર દેશમાં જયાં માણસ ઇચ્છે તે સઘળી વસ્તુઓ અઢળક પુરી પાડવાની ઈશ્વરે કૃપા કરેલી છે, જયાં સ્વાર્થ કે લોભને માટે કશું પ્રયોજન નથી તેવા એક દેશમાં આ વસ્તુ બને એ વિચારથી અમને દુઃખ થાય છે. દુનીયાને ઇર્ષા ઉપજે એવો આ દેશ છે. શું માણસ એટલો મગરૂર, તુમાખી અને પશુ બની જશે કે આ દેશનો નાશ થએલો જોશે. કમનસીબે આજે તે એ માર્ગે ઘસડાઇ રહ્યો છે. આપણું અંતઃકરણ કયારે જાગૃત થશે?

સવાલ પુછવામાં આવે છે કે તેનું કરવું શું? સત્ય-ધર્મનો માર્ગ સહેલો નથી. જો સહૃદય જ એમ માનવામાં આવતું હોય કે રાજ્ય તરફથી થએલા કાયદા ઇશ્વરના સર્વોચ્ચ કાયદાનું ઉલ્લંઘન કરનારા છે તો તેવા કાયદાને માન આપવાને માણસ બંધાએલો નથી. માણસ અને ઇશ્વર પ્રત્યેની વફાદારી વચ્ચે જો આપણે પસંદગી કરવાની હોય તો સૌથી પહેલી પસંદગી આપણે ઈશ્વરનેજ આપવી પડશે અને તેને માટે જીવનના સઘળાં સુખોનોજ નહિ પરંતુ ખુદ જીવનનો ભોગ આપવા તઇયાર થવું પડશે. અને સર્વથા ઇશ્વરને શરણ થવું પડશે. એવા શું આપણી પાસે દસ, વીસ, પચાસ માણસો છે? અરે એકજ માણસ છે? જો ન હોય તો આપણે આપણા પાપોના ફળ ભોગવવાં રહ્યાં. સરકારની વિરૂદ્ધ બુમો પાડવાનો કશો અર્થ નથી. દોષ સરકારનો નથી, આપણો છે. આપણે અંતરખોજ કરવાની જરૂર છે.

નોંધ અને સમાચાર

માજી જડજે યુનાઇટેડ પાર્ટીમાંથી રાજીનામુ આપ્યું

એક વખતના જડજ મી. એ. ડબ્લ્યુ. લ્યુકસે યુનાઇટેડ પાર્ટીમાંથી રાજીનામુ આપ્યું છે કારણ તેને ચાલુ રાખવામાં તેઓ કશો સાર જોતા નથી. મી. લ્યુકસ ૧૯૫૧માં ટ્રાંસવાલના જડજના પદપરથી નિવૃત્ત થયા હતા અને એજ વર્ષમાં યુનાઇટેડ પાર્ટીમાં એક સક્રિય સભ્ય તરીકે જોડાયા હતા. રાજીનામુ આપતાં મી. લ્યુકસે જણાવ્યું કે, હવે એ વખત આવી લાગેલો છે કે જયારે કોમ્પ્રામાઈઝ, કરવાનું આપણે બંધ કરવું પડશે. રંગવર્ણીઓના મતાધિકારના હકો પુનઃ સ્થાપિત કરવાના સવાલપર મી. સ્ટ્રાઉસના બન્ને નિવેદનો નથી હા પાડનારા કે નથી ના પાડનારા એક સિદ્ધાંતની બાબતમાં જો આપણે રંગવર્ણીઓને આજે ખાત્રી આપી શકતા ન હોઇએ તો યુનાઇટેડ પાર્ટી એ પોતાની હસ્તિ ચાલુ રાખવાનો કશો અર્થ નથી. હું ડો. બરનાર્ડ ફ્રીડમેન સાથે સંપૂર્ણપણે મળતો થાઉં છું. તેમણે ખરૂં અને નૈતિક પગલું લીધું છે. નેશનલીસ્ટ સરકાર નીચે આપણે હવે એ સ્થિતિએ પહોંચ્યા છીએ કે જયારે ગમે તે ભોગે પણ આપણે ન્યાય અને સ્વતંત્રતાના સિદ્ધાંતો દ્રઢતાથી જાહેર કરી દેવા જોઇએ. મી. સ્ટ્રાઉસનું નિવેદન એ વસ્તુ પુરી પાડતું નથી."

મી. લ્યુકસે લીધેલાં હીંમત ભર્યાં પગલાંને માટે બીન ગોરાઓ તેમના ઉંડા આભારી છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં સ્થિતિ જો સુધારવી હોય અને આ દેશને વિનાશમાથી બચાવવો હોય તો આવા સેંકડો દાખલાઓ બનવાની જરૂર છે.

પોસ્ટ ખાતાં સામે ફરિયાદ

યુનાઇટેડ પાર્ટીના કેટલાક સભ્યોના ખાનગી કાગળો પોસ્ટ ખાતાં તરફથી ફોડવામાં આવતા હોવાની પાર્લામેન્ટમાં ફરિયાદ કરવામાં આવી હતી જેના ખુલાસામાં ન્યાય ખાતાના પ્રધાને એ બાબતની તપાસ કરવા કબુલાત આપી હતી છતાં એ વિષે કશું થએલું નહિ હોવાનું જણાયાથી મી. એચ. જી. લોરેન્સે ગયે અઠવાડીએ કહ્યું હતું કે એક વસ્તુ જે જાહેર પ્રજાને ચીંતા ઉપસ્થિત કરાવે છે તે એ છે કે

સરકાર વધારે ને વધારે સત્તાની ભુખી થતી જાય છે અને તેના ઉપર જો અંકુશ મુકવામાં નહિ આવે તો અંતિમ પરિણામ પોલીસ રાજ્ય સ્થપાવામાંજ આવશે. દાખલા તરીકે દક્ષિણ આફ્રિકામાં ટપાલ ફોડાતી હોવાની ફરિયાદ થઇ રહી છે. ટપાલ અને તાર ખાતાના પ્રધાને કહ્યું હતું કે તે એ વિષે કશું જાણતા નથી. અને ન્યાય ખાતાંના પ્રધાને કહ્યું હતું કે તે એ બાબતમાં તપાસ કરાવશે. તેમ કરવાની તેમને તક હતી પરંતુ કશું થયું હોય એવું જણાતું નથી. મી. લોરેન્સે વધુમાં કહ્યું કે, મારી ખાત્રી છે કે પ્રધાને ઉચ્ચ અમલદારોને એ કામ સોંપેલું હશે અને તેઓ બાતમી ખુલ્લી પાડશે. પરંતુ શું તપાસ થઈ છે તેની આજ સુધી કશી ખબર પડી નથી. જાહેર પ્રજાને આ પરથી શું એવું માનવાને માટે વાજબીપણું નથી કે આ રીતે જાહેર પ્રજાના હકોમાં માથું મારવાનું કામ ઉચ્ચ અધિકારીઓની સુચનાથી અમુક અમલદારો તરફથી થઇ રહ્યું હશે. આ પોલીસ રાજ્ય સ્થપાયાનું ચિન્હ છે.

ન્યાય ખાતાના પ્રધાન મી. સી. આર. સ્વાર્ટે કહ્યું કે ટપાલ ખોલાતી હોવાની આ ફરિયાદની તપાસ કરવાની તેમણે સુચના આપેલી છે અને પ્રીટોરીયા જશે ત્યારે તે જાતે તેને ધ્યાન આપશે.

સરકાર ગુનેગારો પેદા કરે છે

યુનાઇટેડ પાર્ટીના સાઉથ પેની-રયુલાના સભ્ય મી. એલ. સી. ગેએ ગયે અઠવાડીયે પાર્લામેન્ટમાં કહ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકાના સંરક્ષણ ખાતાના કુલ ખર્ચનો અર્ધો ઉપર ભાગ પોલીસ દળ ઉપર ખર્ચાય છે. અને તે પણ એવે વખતે કે જ્યારે નાણા ખાતાના પ્રધાન મી. ઇ. એચ. લોના કહેવા મુજબ દુનીયાની શાંતી ત્રાજવાં પર તોળાઇ રહી છે. આટલો મોટો ખર્ચ પોલીસ પર કરવાનું શું પ્રયોજન? આ સરકારે દમનના કાયદા એટલી હદ સુધી કરેલા છે કે તે ગુનેગારો પેદા કરી રહી છે.

વર્ણને આધારે સર્વોપરિતાની સર રોય વેલેન્સ્કીએ વખોડી કાઢેલી નીતી

સેન્ટ્રલ આફ્રિકન ફેડરેશનના નાયબ વડા પ્રધાન સર રોય વેલેન્સ્કીએ ગયે અઠવાડીયે સોલ્સબરીમાં કહ્યું હતું કે, હિટલર "હૈરનવોક" (ઉચ્ચતા)ની કલ્પના અને પોતાની ચામડીના રંગના કારણેજ ગોરે સઘળા રંગવર્ણીઓમાં સૌથી ઉચ્ચ હોવોજ જોઇએ એવી માન્યતા વચ્ચે બહુ થોડો ફેર છે.

સર રોયે કહ્યું કે દેશમાં પ્રજાનો એક વર્ગ આગળ વધતો હોય અને બીજાને અમુક હદની આગળ વધવા દેવામાં આવતો નહિ હોય તેવા દેશમાં શાંતિની આશા રાખવી શકય નથી.

સામાન્ય નીયમ તરીકે સહીસલામતીથી એમ કહી શકાય કે ગોરી પ્રજાઓ રંગવાળી પ્રજાઓના કરતાં સુધારામાં ઘણી આગળ વધી ગયેલી છે, પરંતુ હીંદ અને ચીનમાં તેમજ દુનીયાના અન્ય ભાગોમા બની રહેલા બનાવો ઘણાએ ધાર્યું હતું તેના કરતાં ચિત્રને જરા વધારે ઝડપથી બદલી રહ્યા છે.

સર રોયે કહ્યું કે, આફ્રિકન કેટલો આગળ વધી શકશે એ કહેવું ઘણુંજ મુશ્કેલ છે. મારા મત પ્રમાણે આફ્રિકનના અંતિમ વિકાસની હદ બાંધવાનો પ્રયત્ન કરવાનો યુરોપીયનને કશોજ નૈતિક હક નથી.

આફ્રિકનોની માગણીઓને અમુક મર્યાદામાં રાખવી ઘણી મુશ્કેલ થઈ પડશે. પરંતુ આફ્રિકન સાથે કામ લેવામાં યુરોપીયને ભય રાખવાથી સ્થિતિ સહેલી થવાની નથી.

પોતાની સાથે હરીફાઇ કરવાની બીકથી જેઓ પ્રતિબંધો મુકીને પોતાની સર્વોપરીતા સ્થાપવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે તેઓ મોટા ભયથી દોરવાયેલા છે.

સુધારાની પ્રગતી અનિવાર્ય છે અને એ વખત આવવો પણ અનિવાર્ય છે કે જ્યારે રાજ્યના પાયાને હલાવી નાખનારૂં દબાણ નીચેથી થશે.

અને તેથી ગોરા પોતાનું નેતૃત્વ પ્રતિબંધિત કાયદાઓથી ટકાવી રાખી શકશે એમ હું નહિ માનતો હોઇ અને તેના પોતાના વિકાસ અને આબાદી આફ્રિકનના વિકાસ અને આબાદી સાથે સંકળાયેલા છે એમ માનતો હોઇ આપણા આ દેશના ભાવિને માટે આ નમુનાને હું રદ બાતલ કરૂં છું.

સર રોયે કહ્યું કે તેના બદલામાં બીજો નમુનો એવાં રાજ્યનો છે કે જેમાં કાળા અને ગોરા પોતાનો વિકાસ અલગ અલગ કરી શકે.

સર રોયે કહ્યું કે આવી સુચનાની પાછળ ઘણોજ દંભ રહેલો છે કારણ તેમાં એવી સુચના તો થઇજ નથી કે ગોરાની પાસેથી કાળાની સેવાઓ છીનવી લેવામાં આવવી જોઇએ.

સર રોયે કહ્યું કે હું માનું છું કે ફેડરેશનના લોકોએ સ્પષ્ટ સમજી લેવું જોઇએ કે જાતીભેદની નીતીપર રચાએલા રાજકારણથી કાળા ગોરા વચ્ચે ભામલા વધારે ઉંડા પડી જશે એટલુંજ નહિ પરંતુ યુરોપીયનો યુરોપીયનો વચ્ચે પણ ભામલા પડી જશે.

ફેડરેશનની જાતીય ભાગીદારીમાં યુરોપીયનો ભલે નેતૃત્વ ધરાવતા હોય પરંતુ સારા નેતૃત્વનો અર્થ સર્વોપરિસત્તા નથી થતો:

સારાં નેતૃત્વને માટે સુધરેલા લોકોના ગુણો હોવા જોઇએ. સરકાર સુધરેલા લોકોના હાથમાં રહે એ નિશ્ચયમાંથી યુરોપીયનોએ જરા પણ ડગવું કે નમતું આપવું નહિ જોઇએ.

સા. આ. બ્રોડકાસ્ટીંગ કોરપોરેશન સામે ફરિયાદ

યુનાઇટેડ પાર્ટીના ટરફનટીનના સભ્ય મી. આર. બેડનહોર્સ્ટ ડયુરાન્ટે પાર્લામેન્ટમાં ગયે અઠવાડીયે ફરિયાદ કરી હતી કે સા. આ. બ્રોડકાસ્ટીંગ કોરપોરેશન તરફથી આફ્રિકાન્સમાં થતા બ્રોડકાસ્ટમાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં રીપબ્લીક સ્થપાવાની વાત ચર્ચાઇ તેમાં ભાગ લેનાર એક વ્યક્તિએ કહ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં બે વર્ષની અંદર રીપબ્લીક સ્થપાશે અને નાટાલમાં થોડો બળવો થયા પછી એ પ્રાંતના લોકો સંમત થઇ જશે. તેના જવાબમાં ટપાલ અને તાર ખાતાનો પ્રધાન મી. જે. જે. સરફનટીને કહ્યું કે આ ખાસ કાર્યક્રમ નીચેના મથાળાં હેઠળ બ્રોડકાસ્ટ થયો હતો: "આપણું ભાવિ ખીલવવાને માટે આપણી ચાલતી આવેલી રીપબ્લીકની રાજકીય પદ્ધતિ પર રચાયેલી સ્વતંત્ર સરકાર હોવી આવશ્યક છે કે નહિ?" "આફ્રિકાનરોનું ભાવિ" એ વિષયપર ચર્ચાઓનો એ એક ભાગ હતો.

આવા પ્રત્યેક કાર્યક્રમની શરૂઆતમાં એવું સ્પષ્ટ જાહેર કરવામાં આવતું હતું કે તેમાં દર્શાવવામાં આવતા મત ખસુસ કરીને સા. આ. બ્રોડકાસ્ટીંગ કોરપોરેશનના નહોતા. તેવી ચર્ચામાં ભાગ લેનારા સૌ તરફેણમાં અથવા વિરૂદ્ધ મત દર્શાવતા હતા કે જેવું પ્રસ્તુત દાખલામાં થયું હતું.

પ્રધાને કહ્યું કે આ બ્રોડકાસ્ટો તઇયાર કરવામાં જોહાનીસબર્ગ એડવાઇઝરી કાઉન્સીલની સંમતી લેવામાં આવતી નથી. તેવી દસ એડવાઇઝરી કાઉન્સીલો છે. કાર્યક્રમો ઘડવામાં સા. આ. બ્રોડકાસ્ટીંગ કોરપોરેશનના ગવરનરોની બોર્ડની સ્થાનિક એડવાઇઝરી કાઉન્સીલોની સંમતી લેવાની નીતી નથી.

એ કાઉન્સીલોનું કામ બ્રોડકાસ્ટ સાંભળનારાઓને શું અસર થાય છે તેની ડાયરેકટરોની બોર્ડને જાણ કરવાનું છે. અત્યાર સુધીમાં દસમાંથી એકે એડવાઇઝરી કાઉન્સીલ તરફથી આ કાર્યક્રમ વિષે જાણ કરવામાં આવી નથી.

બ્રોડકાસ્ટનું લખાણ ધારાસભામાં જાહેર કરવાની પ્રધાને ના પાડી. તેમણે કહ્યું તેમ કરવાનો રિવાજ નથી.

મી. સરફન્ટીને કહ્યું કે એસ. એ. બી. સી.ના કાર્યક્રમો ગોઠવવાની નીતી તે નકકી કરતા નથી. તેની નીતી ગવરનરોની બોર્ડ ઠરાવે છે જેના સભ્યોની નીમણુક બ્રોડકાસ્ટીંગ એકટની રૂએ ગવરનર-જનરલ તરફથી કરવામાં આવે છે.

"આફ્રિકનોના ભાવિ"નો કાર્યક્રમ બીજા બધા કાર્યક્રમોની જેમ એસ. એ. બી. સી.ના ગવરનરોની બોર્ડની સંમતિથી ગોઠવવામાં આવ્યો હતો જેણે ચર્ચાએલા મુદ્દાઓને સંમતિ આપી હતી.

પ્રધાને કહ્યું કે ઉકત બ્રોડકાસ્ટમાં થએલી ચર્ચા દરમીયાન ચર્ચામાં ભાગ લેનાર એક વ્યક્તિએ બ્રીટનના એક અખબારમાંથી ટાંચણ કર્યું હતું જેમાં લેખકે એવો મત દર્શાવ્યો હતો કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં રીપબ્લીક સ્થપાશે અને નાટાલ સંમત થશે.

પ્રધાને કહ્યું કે મી. ડુરાન્ટને જો ચર્ચાની વીગતો જોવી હોય તો તે તેમને પુરી પાડવામાં આવશે.

પરચુરણ

—સૌરાષ્ટ્રના પ્રસિદ્ધ જ્યોતીષી સૌરાષ્ટ્ર જ્યોતીષ મંડળના પ્રમુખ તથા ગ્રહ દર્શન માસીકના તંત્રી જ્યોતીષ ભાસ્કર શાસ્ત્રી રેવાશંકર વીડવાળાને તેમની જ્યોતીષ શાસ્ત્રની સેવાઓની કદર તરીકે શ્રી શારદામઠના (દ્વારકા) શંકરાચાર્ય શ્રી. જગદ્‌ગુરૂશ્રી તરફથી "જ્યોતીષાલંકાર"ની પદવી આપવામાં આવી છે.

—૧૯૪૫ની છઠ્ઠી ઓગસ્ટે જગતના પ્હેલવહેલા અણુબોંબનો સર્વનાશી પ્રહાર ઝીલનાર જાપાની નગરી હિરોશીમામાં જીવતા રહી ગયેલાં ગણ્યા ગાંઠ્યા માનવીઓએ તઇયાર કરેલી "હિરોશીમાના સંતાન" નામની ફિલ્મ લંડનમાં બતાવવામાં આવી હતી.

—વિનોબાજીની ભુમીદાન યાત્રાની એક ફીલ્મ વિરેન્દ્ર દેસાઇ ઉતારી રહ્યા છે.

—કવીવર ટાગોરનું જીવન ચરીત્ર ફીલ્મમાં ઉતારવાનું બિમલ રોયે શરૂ કર્યું છે.

જનતાની કોંગ્રેસની ભવ્ય સભા

છ હજારની માનવમેદની સમક્ષ પસાર થએલો આઝાદીનો ખરીતો

સભાને અંતે પોલીસે પાડેલી ધાડ

(મણીલાલ ગાંધી)

કોંગ્રેસ ઓફ ધી પીપલ નામથી ઓળખાતી જનતાની કોંગ્રેસની સભા જે જોહાનીસબર્ગ શહેરથી અગીઆર માઇલ દુર કલીપટાઉનમાં આવેલી ખાનગી માલીકીના રમતના મેદાનપર આઝાદીનો ખરીતો ઘડવા શનીવાર જુન તા. ૨૫મીના મળી હતી તેણે પોતાનું કામ શનીવારે બપોરે ત્રણ વાગે શરૂ કર્યું હતું અને રવીવારે સાંજે પાંચ વાગે પૂર્ણ કર્યું હતું. આશા નહિ રાખવામાં આવેલી તેવી તેની ભવ્ય સફળતા થઇ હતી. એમ કહેવું જરાએ અતિશયોક્તિભરેલું નહિગણાય કે દક્ષિણ આફ્રિકાના આધુનિક ઇતિહાસમાં પીડીત લોકોની આવી વિશાળ પ્રતિનિધિરૂપ સભા મળેલી જાણવામાં આવેલી નથી. અને તે પણ કલ્પનામાં નહિ આવી શકે તેવા મુશ્કેલ સંજોગોમાં. કારણ એ સભા ભરાતી અટકાવવાને સરકારે શું નહોતું કર્યું? એક વર્ષપર સભા ભરવાની દરખાસ્ત રજુ કરવામાં આવી ત્યારથીજ કોંગ્રેસના જાગૃત સઘળા નેતાઓની હીલચાલો ઉપર સરકારે સપ્રેશન ઓફ કોમ્યુનીઝમ એક્ટ અને રાયટસ એસેમ્બલીઝ એક્ટની રૂએ પ્રતિબંધો મુકી દીધા હતા.

લોકોની વાજબી ફરિયાદો રજુ કરવાને બોલાવાયેલી ઘણીએ જાહેર સભાઓ પણ બંધ કરી દીધી હતી. આ પરથી સરકારેજ નહિ પરંતુ સામાન્ય જનતાએ પણ માની લીધું હતું આ સભાનું આવી બન્યું છે અને તે કદી ભરી શકાવાની નથી. એટલે આટલા સુંદર કાર્યને માટે સભાની વ્યવસ્થા કરનારાઓને શિર ઝુકયા વિના રહેવું નથી. તેઓને ખરેખર હાર્દીક અભિનંદન ઘટે છે.

૨,૮૮૮ ડેલીગેટો તો સભામાં હાજર હતા. અને તેના ઉપરાંત બસો જેટલા ને કેપ પ્રાંતમાં આવેલા બોફોર્ટ વેસ્ટમાં અને ટ્રાંસવાલ પ્રાંતમાં આવેલા સ્ટેન્ડરટનમાં ઇમીગ્રેશનના કાયદાની રૂએ પરમીટો નહિ હોવાના અને નેટીવોના પાસના કાયદાઓની રૂએ પાસો નહિ હોવાના બ્હાના હેઠળ સરકારે સભામાં હાજર થતા અટકાવી દીધા હતા. એ સઘળું પણ દેખીતી રીતે સભા ભરાતી અટકાવવાનાજ હેતુથી થયું હતું. આ ડેલીગેટો ઉપરાંત ત્રણ હજાર જેટલા લોકોની મેદની થઇ હતી.

પોલીસ યુરોપીયન તેમજ આફ્રિકન અને સ્પેશ્યલ બ્રાંચના માણસો સારી સંખ્યામાં સભામાં શરૂથી અંત સુધી હાજર હતા.

આ સઘળી ઉશ્કેરણીઓ છતાં હાજર થએલા લોકોના માનમાં કહેવું જોઇએ કે તેઓએ જરાપણ કચવાટ કે ગુસ્સાની લાગણી બતાવી નહોતી પરંતુ સભાના આખા કાર્યક્રમ દરમીયાન આનંદી વર્તન બતાવ્યું હતું.

હવાએ પણ અસાધારણ રહેમ બતાવી હતી. આ ભર શિયાળામાં તો આવે વખતે સખત ઠંડી અને હવાની આશા રખાય. તેને બદલે સભાના બન્ને દિવસો સુંદર ઉન્હાળાના દિવસો જ કેમ જાણે ન હોય તેવા શાંત બની ગયા હતા. શીયાળાની ઠંડીનો ખરો સ્વાદ સભાની બે દિવસ બાદ લોકોએ પુષ્કળ અનુભવ્યો હતો, જે પરથી પુરવાર થતું હતું કે સભાપર ઇશ્વરના આશિર્વાદ વર્ષી રહ્યા હતા. વળી એ પણ ઇશ્વરનો અનુગ્રહ જ માનવાનો છે કે પોલીસના દીમાક પર પણ તેણે અંકુશ મુકયો હતો. કારણ પોલીસે કરવા ધારેલું હોત તો તેણે શરૂઆતથીજ સભા ભરાતી અટકાવવાને પોતાનું બનતું સઘળું કરેલું હોત. પરંતુ ઇશ્વર પોતાની અકળ શક્તિથી કામ કરી રહ્યો હતો. બીજે દિવસે દૈનિક અખબારમાં જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું કે પોલીસનો સભામાં કશી દખલ કરવાનો ઇરાદો નહોતો પરંતુ માત્ર જોવાને અને શું બની રહ્યું છે તેની નોંધ લેવાને તે ત્યાં રહેશે.

પ્રાથમીક કાર્ય આટોપાયા બાદ આઝાદીના ખરીતાના ખરડાનો એક એક કલમ હાથમાં લેવામાં આવી હતી અને તેના પર ભાષણો કરવામાં આવ્યાં હતાં. તે પછી તના પર મત લેવામાં આવ્યો હતો અને તે સર્વાનુમતે પસાર થઇ હતી.

ભાષણો સ્વાભાવિક રીતે લાગણી ભરેલાં થયાં હતાં. આ કહેવાતા લોકશાહી દેશમાં ઘણાજ મોટા ભાગના લોકોને શારિરિક, માનસિક તેમજ આધ્યાત્મિક કષ્ટો કેટલાં સહન કરવાં પડે છે તેનું દર્દ વ્યક્ત કરનારાં હતાં. માતાઓએ પોતાના બાળકોના ભાવિને વિષે પોતાની લાગણીઓ વ્યક્ત કરી હતી; આફ્રિકનોને રંજાડી રહેલા અને તેમનું માનભંગ કરી રહેલા પાસના કાયદાઓને વખોડી કાઢવામાં આવ્યાં હતા; બન્ટુ એજયુકેશન એક્ટને ગુલામી કેળવણીના કાયદા તરીકે વર્ણવવામાં આવ્યો હતો; આફ્રિકનોની રહેણીની સ્થિતિ વખોડી કાઢવામાં આવી હતી; આફ્રીકનોને પ્રતિકુળ રીતે અસર કરનારા ઔદ્યોગિક કાયદાની રૂએ આફ્રિકનોની આર્થીક સ્થિતિની સખત ટીકા કરવામાં આવી હતી. વડા પ્રધાન મી. જે. જી. સ્ટ્રાયડમની તેમજ નેટીવ એફેર્સના પ્રધાન ડો. ફરવુઅર્ડની નીતીને વિષે કેટલીક કડવાશ ભરેલી વાતો કરવામાં આવી હતી. પરંતુ કોઇના તરફથી કશું અજુગતું કહેવામાં આવ્યું નહોતું. યુરોપીયનો જેઓ પોતાના ગોરા સુધારાનો એટલો બધો ફાંકો ધરાવે છે અને જેઓનામાં વધારે સારી સમજ હોવી જોઇએ તેઓની સભાઓમાં આ કરતાં ઘણુંજ વધારે બુરૂ સાંભળવામાં આવેલું છે. ખરા સુધારા અને સંસ્કૃતિના ચિન્હો આ સભામાં નજરે પડતાં હતાં.

લંચ જે બપોરના બે થી ત્રણ વાગ્યા દરમીયાન સઘળા ડેલીગેટોને આપવામાં આપ્યું હતું, ત્યાં સુધી તો સઘળું કાર્ય ઘણી સરળતાથી ચાલ્યા કર્યું. લંચ લેવાતું હતું તે દરમીયાન હાજર રહેલા જન સમુદાયના મનરંજન માટે સંગીત ગોઠવવામાં આવ્યું હતું.

પોલીસોનો હરોડો

પછી સાડા ત્રણ અને ચારની વચ્ચે અચાનક પ્લેટફોર્મ પરથી જાહેર કરવામાં આવ્યું કે હથીયારબંધ પોલીસો પ્લેટફોર્મ તરફ આવી રહ્યા છે. શા કારણ સર તે ખબર નથી પરંતુ સૌએ શાંત રહેવું. જરા ખળભળાટ થયો અને લોકો ઉભા થઇ જોવા લાગ્યા. લગભગ વીસથી ત્રીસ સ્ટેનગનો વડે સજ્જ થએલા પોલીસોએ આવી પ્લેટફોર્મ ઘેરી લીધો અને કેટલાક ઉચ્ચ અમલદારો પ્લેટફોર્મ ઉપર ચઢી ગયા.

પછી જાહેર થયું કે પોલીસે મી. પી. બેલવેલ્ડ, જે એ વખતે પ્રમુખસ્થાને હતા, તેમના ઉપર સર્ચ વોરન્ટ બજાવ્યો છે જેમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે તેઓ રાજદ્રોહના આરોપની તપાસ કરી રહ્યા છે અને ઉશ્કેરણી કરનારા કે રાજ્યની વિરૂદ્ધ સાહિત્યની તપાસ કરવાને આવેલા છે.

સભાની વ્યવસ્થા કરનારાઓએ કશું છુપું રાખેલું નહોતું. સભા ખુલ્લા મેદાનમાં ભરાઇ હતી અને પોલીસની ઇચ્છામાં આવે તે કાગળીઆ તે મેળવી શકતા હતા. આથી પોલીસે આટલો બધો લશ્કરી દમામ કરવાની જરૂર નહોતી. પરંતુ દક્ષિણ આફ્રિકાના પોલીસ જો જરા શોભાથી કામ લે તો તાજુબીજ ગણાય. શોભા બતાવવી એ તેઓના શબ્દકોશમાંજ જણાતું નથી. પોલીસને એક વાર પણ એટલી સુંદરતાથી વર્તતા જોવા પામીશ એ કલ્પનાથી મારા આનંદનો પાર નહોતો રહ્યો. તેને માટે તેઓને હાર્દીક અભિનંદન આપવાની અણી ઉપર હતો. પરંતુ એ બનવાકાળ નહોતું. તેને માટે તેઓ દોષિત નથી. તેઓને તેમના માલીકનો હુકમ ઉઠાવવાનો રહ્યો. પરંતુ એ પણ તેઓ શોભાથી કરી શકે. પણ તેઓ પ્રજાના સેવકો છે અને નહિ કે રાજકર્તાઓ એ વસ્તુ તેઓ ભૂલી જાય તો કયાંથી તેમ કરી શકે? તેઓનાં હૃદય ઝેરથી ભરેલાં છે. અને વધારામાં તેઓના હાથમાં સત્તા આવી. પછી તેઓને તેનો નિશો ચઢે અને ભાન ભૂલી જાય તેમાં શી નવાઇ? એટલે તેઓ શું કરે છે તેનું તેઓને ભાન નથી. લોકોના પ્રજાકીય વાવટાઓ તોડી પાડવાનું અને ડેલીગેટોના બેજો ઉખેડી કાઢવાનું તેઓને કશું જ પ્રયોજન ન હોય, તેમ છતાં એ તેઓએ સૌથી પ્રથમ કર્યું.

પછી પ્લેટફોર્મ પરના ડેલીગેટોની ઝડતી લેવાઇ રહી હતી ત્યારે પ્લેટફોર્મની નીચે પોલીસો સ્ટેનગનો સાથે બંદુક ફોડવાનો હુકમ મળે તેનીજ રાહ જોઇ ઉભા હતા. તેઓ વિકરાળ દેખાતા હતા. કેટલાક ડેલીગેટોની મશ્કરી ઉડાવતા હતા અને ડેલીગેટો પોતાના અંગુઠા ઉંચા કરી "આફ્રીકા"નો પોકાર કરતા હતા ત્યારે પોલીસો અંગુઠો નીચો કરી પ્રત્યુત્તર વાળતા હતા. છ હજાર હથીઆર વગરના લોકો સામે બંદુક તાકીને ઉભેલા તેઓ કેટલા બહાદુર છે એમ તેઓને ફાંકો આવી જતો જણાતો હતો. વળી એટલેથીજ બસ નહોતું. સશસ્ત્ર પોલીસ-દળે આફ્રિકન તેમજ યુરોપીયન અને ત્રીસેક ઘોડેસ્વારોએ આખી સભાને ઘેરી લીધી હતી. તેઓની સંખ્યા બસોની કહેવામાં આવી હતી. પરંતુ મેદાનનું કદ જોતાં તેઓની સંખ્યા બસો કરતાં ઘણી વધારે જણાતી હતી.

વળી સભાના વ્યવસ્થાપકોના તેમજ હાજર રહેલા લોકોના માનમાં કહેવું જોઇએ કે તેઓ આ બધા દમામથી જરાયે ઉશ્કેરાયા વગર પોતાનું સમતોલપણું જાળવી રહ્યા હતા અને બાકી રહેલું કામ પૂર્ણ શાંતીથી ચલાવી રહ્યા હતા. પોલીસના માનમાં પણ એટલું કહેવું પડશે કે તેઓ કરવા ધારત તો રમખાણ મચાવવાને હજુ ઘણું વધારે કરી શકત પરંતુ તેમ નહિ કરતાં પ્લેટફોર્મપર ડેલીગેટોની તપાસ ચાલી રહી હતી તે દરમીયાન સભાનું કામ આટોપી લેવાની સંચાલકોને તક આપી હતી.

આઝાદીના ખરીતાની થોડીકજ કલમો ચર્ચવાની બાકી રહી હતી અને છેલ્લી કલમ શાંતી અને મૈત્રીની હતી. તેનાપર બોલનારાએ કહ્યું કે, આશ્ચર્યજનક ઘટના છે કે જે ઘડીએ ફીનલેન્ડમાં નેતાઓ શાંતીની ચર્ચા કરી રહ્યા છે અને એટમ અને હાઇડ્રોજન બોમ્બના ઉપયોગને વખોડી રહ્યા છે તેજ ઘડીએ આપણે અહિં એજ વિષયની ચર્ચા કરી રહ્યા છીએ.

ત્યારબાદ આખો ખરીતો સભા સમક્ષ મતને માટે રજુ કરવામાં આવ્યો અને છ હજારની માનવમેદનીએ "ન્કોસી સીકેલેલી"ના આફ્રીકન રાષ્ટ્રગીતની સાથે અને સરકારના પ્રતિનિ-

ધઓની સાક્ષી વચ્ચે શાંતીથી પસાર કર્યો. ઇશ્વરની કૃપા વિના એ કાર્ય થયું નહિ હોય.

અને પછી અંતે ત્રણુ હજાર ડેલીગેટોમાંના ગેક એકની ઝડતી લેવાઇ. પોલીસે પ્લેટફોર્મ પરથી તો સભાના કાર્યક્રમની હજારો નકલો અને આઝાદીના ખરીતાના ખરડાની હજારો નકલો અને પરદેશથી પ્રતિષ્ઠિત જનોના આવેલા સંદેશાઓની નકલો જપ્ત કરી લીધી હતી. પછી પ્રત્યેક ડેલીગેટની ઝડતી લેવાઈ, તેઓના નામો અને શીરનામાની નોંધ લેવાઇ અને સભાને લગતા સઘળા કાગળીઆ, પોતે લીધેલી નોંધો વિગેરે સઘળું જપ્ત કરી લેવામાં આવ્યું. અને યુરોપીયનોની ઝડતી લેવા ઉપરાંત પ્રત્યેકની છબી પણુ પાડી લેવામાં આવી. ઝડતીનું કામ રાતના આઠ વાગ્યા બાદ સુધી ચાલ્યું અને પછી દસ્ય પોલીસ ચોકીએ વળ્યું. ઘણા આફ્રિકનો અને કેટલાક હીંદીઓને ઘટતી પરમીટો અને પાસો નહિ હોવાનો બહાને પકડવામાં આવ્યા હતા. મને મળેલી સત્તાવાર ખબર મુજબ પા. ૬૦ જેટલી રકમ ગુનો કબુલ કરી છુટી જવાને દંડ તરીકે ભરવામાં આવી હતી. પોલીસ ચોકીએ લઇ જતી વખતે આફ્રિકનો પર યુરોપીયન તેમજ આફ્રીકન પોલીસે હાથ તથા પગ ચલાવ્યાના બનાવો બન્યા હતા. કેટલાક પર પોલીસ શુકયાના બનાવ પણુ બન્યા હતા.

> કલીપટાઉનમાં મળેલી જનતાની કોંગ્રેસના હેવાલો અનિવાર્ય સંજોગોને લઇ આવતા અંકપર મુલતવી રાખવામાં આવ્યા છે.

આ વસ્તુ ખાસ કરી આફ્રિકનો સાથેના વર્તનમાં પોલીસને વિષે સર્વ સામાન્ય છે. વળી જ્યારે કોઇક વાર યુરોપીયનો પોતે પણુ તેમાંથી બચવા પામતા નથી ત્યાં તેમાં આશ્ચર્ય પામવા જેવું શું હોય? તેને માટે ઇલાજ એકજ છે અને તે એ કે ગમે તે થાય તો પણુ જાલીમને નહિ નમવાનો દ્રઢ નિશ્ચય રાખવો; પોતાનું સમતોલપણું ગુમાવી દઇ એજ રીતો અખત્યાર કરી તેનો સામનો નહિ કરવો. એ જંગલી કાયદો છે, જેનાથી માણુસ સહેલાઇથી દોરવાઇ જાય છે. ઇશ્વર આપણી પાસેથી નિર્દોષીનો શુદ્ધ ભોગ માગે છે. આપણે તે પૂર્ણ ભક્તિભાવથી અને તેની કીંમત ગણ્યા વિના વગર સંકોચે આપવો પડશે.

આપણે હાલની જુલમગાર સરકારની સાથે કશો પણુ મેળ બેસી શકે તેમ નથી, જ્યારે સામ્યવાદીઓ સાથે કેટલીક બાબતમાં મેળ બેસે છે, જો કે તેઓ જેટલું બોલે છે અને જેટલું કરે છે, તે સઘળાંની સાથે આપણે સંમત થઇ શકતા નથી. તેઓની સાથે મેળ બેસનારી બાબતો તેઓની સંગઠન શકિત, તેઓની નિર્ભયતા, જે સિદ્ધાંતોમાં તેઓ માને છે તેને માટે દ્રઢતાથી કાર્ય કરવાની તેઓની ધગશ છે.

હું જરૂર ઇચ્છું કે આપણી આખી લડતમાં સામ્યવાદનો છાંટો પણુ ન હોય, પરંતુ તે સામ્યવાદીઓથી ચલાવાતી હોય તેથી તેને ત્યજી દેવી આપણુને પોષાય તેમ નથી. અને આજે તો સામ્યવાદી કોણુ ગણાય અને કોણુ નહિ ગણાય એ પારખવાને સરકારે અવકાશ જ નથી રાખ્યો. સરકારની વ્યાખ્યા મુજબ તો જે ભાષામાં તે બોલવાનુ ફરમાવે તે ભાષામાં નહિ બોલનાર અને જે કરવાનું તે ફરમાવે તે નહિ કરનાર સામ્યવાદી ગણાય, જેનો અર્થ એ થયો કે સુવિચારી સઘળા લોકો સામ્યવાદી બન્યા. આપણે સવાલનો વિચાર કરવાનો છે, તેને નામ શું અપવામાં આવે છે તેનો નહિ.

આઝાદીના ખરીતામાં આવેલા આદર્શોની સામે કોઇથી અપવાદ લઇ શકાય તેમ નથી. સર્વોચ્ચ આદર્શને આપણે એકદમ પહોંચી શકતા નથી. ક્રમે ક્રમે તેને પહોંચી શકાય છે અને તે દરમીયાન વિવેક બુદ્ધિ ધરાવનારી સરકાર સાથે માનભરી સમજુતી ઉપર આવવું જરૂરી જણાય. પરંતુ જ્યાં વિવેક બુદ્ધિનો બીલકુલ અભાવજ હોય અને અવિવેક, હડહડતો અન્ય અને જુલમનું જ સામ્રાજય વર્તતું હોય ત્યાં સમજુતીને માટે કશું જ સ્થાન નથી.

રજકણુ

શાંતી એટલે ગભરાટ વિના સર્વ પરિસ્થિતિમાં ધીરજથી વિચાર કરવાની શક્તિ; અનિવાર્ય દુઃખોને વગર ફરિયાદે સહન કરી લેવાની શક્તિ; સુખથી ઘેલા ન થઇ જવાની સંયમ શક્તિ.

* * *

ગુન્હો કરવો પાપ છે; છુપાવવો મહાપાપ છે; સુધારવો સારો છે, ન કરવો શ્રેષ્ઠ છે.

* * *

દુનીયાની લુચ્ચાઇ સમજનાર દેવ નથી, પણુ લુચ્ચાની લુચ્ચાઇમાં પણુ ભલાઇ જોઇને જે છેતરાય તે દેવ છે.

* * *

મનની ગરીબાઇ માણુસને કદી સુખી કરી શકતી નથી. દિલનો દીલાવર પોતે ચિથરે લપેટેલો બાદશાહ હોય છે.

—ફીનીકસ સંસ્થાને મળેલી નીચેની રકમો સાભાર સ્વિકારીએ છીએ:

લેરેન્કો માર્કીવસના શ્રી રામભાઇ રતનજી પા. ૧–૧–૦, ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ મોચી સોસાયટી પા. ૧–૦–૦.

અવસાન

પુટનહેમના શ્રી કાલીદાસ કલ્યાણુજી ભગતજીનું ૭૫ વર્ષની વયે હૃદય બંધ પડવાથી દેશ વલસાડમાં તા. ૧૦–૬–૫૫ના અવસાન થયું હતું. સ્વર્ગસ્થ તેમના પુત્રો શ્રી તુલસીદાસ ભગતજી અને અંબેરામ ભગતજી હાલ અહીં છે. અને બે પુત્રો શ્રી ઉત્તમલાલ ભગતજી અને નટવરલાલ ભગતજી દેશમાં છે.

આભાર

સ્વ. કાલીદાસ કલ્યાણુજી ભગતજીના અવસાનથી કુટુંબીઓને થએલી ખોટમાં જે જે ભાઇઓએ અને સંસ્થાઓએ દિલસોજી પાઠવી છે તે સર્વેનો તેમના પુત્રો આભાર માને છે.

સોક્રેટીસની સફર

હીંદના ગ્રામ્ય જીવન વિશે લેખકે સવાલ જવાબ રૂપે આ પુસ્તકમાં સોક્રેટીસના વીચારો દર્શાવ્યા છે.

કીમત શી. ૩–૬.

'Indian Opinion', P. Bag,
Durban, Natal.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેકસ રીટન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ

૨૧૩ મેકોસા હાઉસ, ૧૭ કમીશનર સ્ટ્રીટ, સેકન્ડ ફ્લોર, ફેરેરાસ્ટાઉન, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩–૬૫૪.

નવલ કથાઓ

ઇંદીરાની આપવીતી	૫	૩
છેલ્લો અભીનય	૯	૬

બીજાં પુસ્તકો

ભૂદાન યજ્ઞ	૨	૦
શ્રેયાર્થીની સાધના		
(કીશોરલાલ મશરૂવાળાનું જીવન	૭	૬

કીશોરલાલ મશરૂવાળા કૃત

સંસાર ધર્મ	૬	૦
દીપ નિર્વાણુ (દર્શક)	૭	૦

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ

૧૧ પુસ્તકોનો સેટ

આ સેટમાં વિવિધ પુસ્તકો તમને વાંચવા મળશે. પુસ્તકો મોટાઓ માટે છે. કીમત ફકત પા. ૧–૧૯–૦.

'Indian Opinion'
P. Bag,
Durban, Natal.

K.M.Lodhia & Co.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

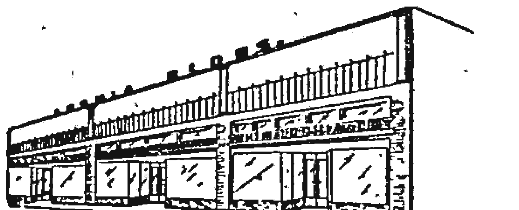

22 ct Jewellery made to order in latest designs

બાવિસ કેરેટ

સોનાના દાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયલું કામ સંતોષ પામે એવી રીતે કરીયે છીએ.

નેકલેસ, જુદી જુદી ડીઝાઇનની બંગડી અછોડા, સાડીની પીન, વીટી બકલ એરીંગ વીગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

આપણું માનસ

આપણી એવી ખાસીયત હોય છે કે, બીજા પાસે આપણે પુર્ણત્વની આશા રાખીએ છીએ. પછી ભલે આપણે પોતે એક ટકો પણ ન હોઇએ.

સેવાના ક્ષેત્રમાં મહાત્મા ગાંધીજીના પ્રવેશ પછી ઘણા ભાઇ બેનો સેવામાં કાંઇક ત્યાગ સાથે પ્રવેશ્યા છે. તેઓમાંથી ઘણા સચ્ચાઇથી પોતાથી બને તેટલી અને તેવી સેવા કરે છે. દુન્યવી મોહજાળોમાં ન ફસાતા તેનાથી દુર રહી ગાંધીજીના અમુક સિદ્ધાંતોનું, પાલન કરી જે સેવા તેઓ કરે છે તેને માટે આપણા જેવા ભોગ વિલાસ અને અર્થોપાજનમાં ડૂબ્યા પચ્યા માનવોને આદર હોવો જોઇએ. પણ કેમ જાણે આપણે જે જીવનમાં જીવી એ છીએ તેમાં આનંદ નથી તેથી, કે કોણ જાણે સામાને સંપૂર્ણ થવુંજ જોઇએ એ અધુરો નિભાવી ન જ લેવાય એ ખાસીયતથી કે, પછી કોણ જાણે ઘરનો દેવ ઘર આંગણે ન પુજાય એ માનવ સ્વભાવને લઇને, પણ આપણે એના છિદ્રો શોધી ઉઘાડા પાડવાનું અથવા કહો કે જાહેર કરવાનું કામ આરંભશું.

એક વાર અમારા મિત્ર મંડળમાં એક મીશનરી દંપતી એક શાળામાં લાંબી સેવા કરી ફરાગત થતાં હતાં અને તેઓએ એક ન્હાના ગામમાં, પોતાનું નિવાસસ્થાન રાખી ત્યાં બાકીનું જીવન આરામ અને શાંતીથી વિતાવવાનું રાખ્યું હતું તેની ચર્ચા થતી હતી. એ દંપતીના બધા ખુબ વખાણ કરતાં હતા અને આપણા ભારતીય જીવનમાં આવા મિશનરીઓ નથી એવું દુઃખ વ્યક્ત કરતાં હતા. એવામાં એક અમારા મિત્ર આવ્યાં તેમના પીતાજી કોંગ્રેસના અને ગાંધીજીના સેવક હતા. પુત્રને એ "ધંધો" પસંદ ન આવ્યો જે સાદાઇથી ગુજરાન થતું હતું એનો એને વાંધો ન્હોતો. પણ સેવા જીવનમાં પિતાજીની સચ્ચાઇ છતાં જે બાણો લોકો તરફથી છોડવામાં આવતાં તેનાથી એના બાળ માનસપર સેવા તરફ અણગમો થયો હતો. એ મીત્રે ઉપલા પ્રશ્નનો ઉત્તર આપતાં જણાવ્યું કે; "આપણી હીંદીઓની ખાસીયતને લઇ આપણા સમાજમાં સાધારણ સેવાભાવી માણસો સેવા કરતાં ડરે છે, જે ઉચ્ચ કક્ષાના હોય છે કે જેઓ "નીંદક બાબા વિર હમારા" કહીને નીંદાને વધાવે છે તેવા તો છે જ પણ જે બીજી કોટીના હોય છે તેઓ ધ્રુજે છે. આજે તમે બધા મળી જે ભાઇની સેવાના વખાણ કરો છો તે સેવાભાવી મીશનરી પાસે આજે નાની સરખી પુંજી છે. રહેવા ઘર છે. નાની મોટર છે. પણ કોઇ હીંદી સેવાભાવી આ બધુ પોતાના જીવનની સંધ્યાકાળે ભોગવતો જોવામાં આવે તો તમે એની સેવાના કેવા વખાણ કરો? અને તે મૌન ધારણ કરી એક પુસ્તક વાંચવા મંડયા અમે પણ આ સત્ય પ્રહારપર વિચાર કરતાં કરતાં પોતપોતાને કામે વેરાયા શું આ સત્ય નથી?—સુ.ના.મ.

વિવિધ ખબરો

ડરબન ઇન્ડિયન ગર્લ્સ હાઈ-સ્કુલનો રૌપ્ય મ્હોત્સવ

ડરબનની છોકરીઓની હાઇ સ્કુલ પોતાનો રૌપ્ય મ્હોત્સવ ઉજવવાના પ્લાનો ઘડવામાં પડી છે. પ્લેનનો મુખ્ય હેતુ એ છે કે શાળા માટે જોઇતો હોલ બાંધવાને નાણા ઉભા કરવા; શાળાની બાળાઓએ ઉત્સાહથી "ધ્રીકસો" વેંચી ૩૦૦ પાઉન્ડ ભેગા કર્યા છે. તે ઉપરાંત પ્રત્યેક કલાસોએ નાટકો કરી ટીકો વેંચી પા. ૭૦ મેળવ્યા છે. હજી કેટલાક કલાસો બાકી છે. જુની વિદ્યાર્થીનીઓની કલબે ૩૦ પાઉન્ડ ભેગા કર્યા છે. અને આશા છે કે હજી તેઓ "ડેન્સ"માંથી વધુ ભેગા કરી શકશે.

૩જી સપ્ટેમ્બરના શાળામાં જે મેળો ભરાશે તેની કમીટી મા બાપો અને શિક્ષકોની સ્થાપી છે. આ મેળામાં શિવણ કામ, ગુંથણ કામ, ચિત્ર કામ વિગેરેની અનેક ચિજો ઉપરાંત ખાવાની ચિજો પણ વેચાશે. બેબી શો અને ફેન્સી ડરેસ હરીફાઇ છે. આ બધાની માહીતી આ છાપામાં જાહેર ખબરના વિભાગમાં છપાએલી જાહેર ખબર પરથી મળી રહેશે. આ શાળાનાં શુભ ચિંતકોને આ મેળામાં આવવાનું શાળાનું જાહેર આમંત્રણ છે.

મીસીસ બોધાસીંગે બેએક અઠવાડીયા પહેલાં આ શાળાની પ્રિન્સીપલને ચા પીવા અંમત્ર્યાં હતાં.. મીસીસ બોધાસીંગે પોતાની દીકરી પદમીની જે આ શાળાની એક જુની વિદ્યાર્થીની હતી તેની યાદમાં ૩૦૦ પાઉન્ડ પોતે શાળાને આપવા માંગે છે એમ તે દરમીયાન જણાવ્યું. મીસ ડોરી (પ્રિન્સીપલ) ઘણા ખુશી થયાં અને જણાવ્યું કે આ પૈસામાંથી હોલનો સ્ટેજ બાંધવામાં આવશે. આભાર સાથે આ મદદ સ્વિકારી શાળા બીજા મા બાપોને મીસીસ બોધાસીંગનું અનુકરણ કરવા આમંત્રે છે.

શ્રી ટ્રાંસવાલ ગુનાઇટેડ મોચી સોસાયટી

ઉપરોક્ત સોસાયટીની જાહેર ચુંટણી સભા તા. ૧-૫-૫૫ના રવિવારે બપ્પોરે ૩ વાગે શ્રી ગાંધી હોલમાં શ્રી મકનભાઇ દાજીના પ્રમુખપણા હેઠળ બોલાવવામાં આવી હતી. ઇશ્વર પ્રાર્થના બાદ સભાનું કામકાજ શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું. શરૂઆતમાં મંત્રી શ્રી મગનભાઇ ભગુભાઇ તરફથી ગત સભાઓની મીનીટસ વાંચવામાં આવી હતી. જેને સર્વાનુમતે પાસ કરવામાં આવી હતી. ત્યાર બાદ ખજાનચી શ્રી. દુર્લભભાઇ મોરાર તરફથી ઓડીટ થયેલો હિસાબ રજુ કરવામાં આવ્યો હતો, જે બરાબર હોઇ સર્વાનુમતે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

ત્યાર બાદ આવતા વર્ષ માટે નિચે જણાવેલા અધિકારીઓ અને સભ્યોની ચુંટણી કરવામાં આવી હતી:

માનનીય પ્રમુખ: શ્રી ગાંડાભાઇ પરભુ, પ્રમુખ: દુર્લભભાઇ મોરાર, ઉપ-પ્રમુખો: નરોતમભાઇ કરસન, દલપતભાઇ કેશવ, વલ્લભભાઇ દેવાભાઇ, મંત્રીઓ: ચુનીલાલ મકન, રમણલાલ ભગુભાઇ, ખજાનચી: વલ્લભભાઇ પરશોતમ, ઓડીટર: ડાહ્યાભાઇ પરભુ, કમિટી સભ્યો: મગનલાલ ભગુભાઇ, રતિલાલ ગાંડાભાઇ, બાલુભાઇ વલ્લભ, ચુનીલાલ હરિ, ખંડુભાઇ રણછોડ, રણછોડભાઇ પરશોતમ, મકનભાઇ દાજી, નરેન્દ્ર ડાહ્યાભાઇ, ઠાકોરભાઇ પરશોતમ, છગનભાઇ નરસીંહ, ઉત્તમભાઇ નરોતમ, ફી ઉઘરાવનાર: ઠાકોરભાઇ ગાંડાભાઇ, નરેન્દ્રભાઇ ડાહ્યાભાઇ, વલ્લભભાઇ દેવાભાઇ. સ્વાગત કમીટી: ડાહ્યાભાઇ પરભુ, મકનભાઇ દાજી, ઠાકોરભાઇ ગાંડાભાઇ, વલ્લભભાઇ દેવાભાઇ, નરેન્દ્રભાઇ ડાહ્યાભાઇ.

ટર્ન-ટેબલ

રેલવેનાં જંકશનો ઉપર એંજીનનું મોઢું ફેરવવા માટે વપરાતુ 'ટર્ન-ટેબલ' ઘણાએ જોયું હશે. એવા એક જંગી 'ટર્ન-ટેબલ'ના ચકાવે ઘુમતા પાયા ઉપર અમેરિકાના કોલોરાડો જંકશનમાં ૭ માળનું એક મકાન ચણાઇ રહ્યું છે. તેમાં રહેણાક અને કચેરીઓ બેઉ માટે જોગવાઇ રહેશે. 'ટર્ન-ટેબલ'ની અંદર ગોઠવેલું એક ઘડિયાળ-યંત્ર એ આ મકાનને સુર્યની આકાશી મજલ સાથે તાલબદ્ધ રીતે ગોળ ફેરવતું રહેશે, જેથી દિવસભર એ મકાન ઉપર સુર્યનો પ્રકાશ સીધો પડયા કરે. આ નવતર મકાન ૧૯૬૦ સુધીમાં તૈયાર થશે.

ગુનાનું કારણ—ગરીબાઇ કે ધનસંપત્તિ?

ગયા એપ્રીલ માસની 'ગ્રામઉદ્યોગ પત્રિકા'માં શ્રી જે. સી. કુમારપ્પાએ 'જનરલ સેક્રેટરી ઓફ ધી ઈન્ટરનેશનલ ક્રિમિનલ પોલીસ કમીશન'ના અહેવાલમાંથી ઉતારેલા આંકડા સુચક છે. ૧૯૫૨ની સાલમાં ૧,૦૦,૦૦૦ની વસ્તીને હિસાબે દુનીયાના પાંચ દેશોને લગતા ગુનાના આંકડાઓ નીચે આપ્યા છે તે વિચારવા જેવા છે:

	ફોજદારી ગુનાઓ	મોટી ચોરીઓ	સામાન્ય ચોરીઓ
યુ.એસ.એ.	૧૩૨૨	૩૨૫	૯૮૩
યુ. કે.	૧૭૪૨	૨૧૯	૯૧૧
ફ્રાંસ	૧૪૮૪	૬૫	૩૬૬
પશ્ચિમજર્મની	૨૯૯૨	૨૬૮	૯૩૫
ભારત	૧૬૫	૪૬	૬૯

આ આંકડાઓ ઉપરથી એવું લાગે છે કે, જેમ દેશ વધારે ધનવાન તેમ ગુનાઓનું પ્રમાણ પણ વધારે કે શું? સામાન્ય રીતે લોકોમાં એવી માન્યતા પ્રચલિત છે કે, ગુનાઓનું મુખ્ય કારણ ગરીબાઇ જ છે. પરંતુ ઉપર દર્શાવેલા આંકડાઓ ઉપરથી આ વાત સાચી સાબિત થતી નથી.

એ કમીશને ૩૪ દેશોમાં થતા ગુનાઓના આંકડા મેળવ્યા છે. એમાં ભારતમાં સૌથી ઓછામાં ઓછા ગુના થયા છે.

ચિત્ર-પત્તાંઓ

આપણે પાંના રમીએ છીએ તેને વિશે કેટલુંક જાણવાજેવું નિચે આપ્યું છે.

'ચિત્ર-પત્તાંઓ'નો ઇતિહાસ વિચિત્ર છે. તેમની પાછળ ઇતિહાસ છુપાએલો પડયો છે.

ચોકટનો રાજા મુળ મહાન એલેકઝાન્ડર હતો. તેણે જાણીતી તમામ દુનીયા જીતી હતી અને તેની પાસે રાજદંડ રહેતો. ગમે તે પ્રકારે રાજાના હાયમાંથી રાજદંડ લુપ્ત થયો અને હવે એ જ રાજાના હાથમાં તલવાર શોભે છે.

કુલીનો રાજા જુલીયસ સીઝર હતો. તે રોમન પદ્ધતિએ સલામ કરતો હતો. તેના હાથમાં કુહાડી અને સળીઆનું બંડલ નજરે પડે છે. જે સજા કરવાનાં પ્રતીક હતાં.

મોટા ભાગનાં પ્રતીકો ઇંગ્લાંડ આવ્યાં ને તે બદલાયાં. લાલનો રાજા સમ્રાટ ચાર્લેમેગ્ને હતો પરંતુ ઇંગ્લાંડમાં તે આઠમાં હેન્રી તરીકે ઓળખાય છે. ને તેની માતા યોર્કની એલીઝાબેથ ગંજીફાઓની રાણીઓ પૈકીની એક રાણી તરીકે ઓળખાય છે. તેના હાથમાં યોર્ક અને લેન્કેસ્ટરનાં ગુલાબ છે. એનો પતિ હેન્રી સાતમો ગાદીએ આવ્યો ત્યારે એ બંને પ્રદેશ જોડાઇ ગયા હતા.

ચોકટનો ગુલામ સર લેન્સેલોટ હોવાનું મનાય છે., તે ગોળમેજીનો એક નાઇટ હતો. તેની પાસે જે તીર છે તે તેની એક સ્ત્રી મિત્ર અકસ્માત શિકાર કરતી વખતે છોડયું હતું અને તેનાથી તેનું મરણ થયું હતું.

આપણે કલ્પના કરી શકીએ કે પેકનો આધાર કેલેન્ડર–પંચાંગ પર રહ્યો છે. રમવાનાં પત્તાં બાવન છે તો વર્ષનાં અઠવાડીયાં પણ બાવન છે. પત્તાના રંગ ચાર તો ઋતુ પણ ચાર છે. દરેક રંગનાં જેમ તેર પત્તાં હોય છે તેમ દરેક ત્રણ માસનાં સપ્તાહ પણ તેર હોય છે. જો તમે ગુલામને અગીઆરનો ક્રમ આપો, રાણીને બાર નો અને રાજાને તેરનો અને જોકરને પ્રથમ તરીકે ગણો તો કોટના દાણા ૩૬૫ થાય, એટલી જ સંખ્યા વર્ષના દિવસોની (અંગ્રેજી પદ્ધતિ પ્રમાણે) પણ થાય.

આ મુળભૂત સાદા વિચારથી વિવિધ પ્રકારની કમમાં કમ ૨૦૦ રમતો રમી શકાય છે. સાત હાથથી માંડીને "કોન્ટ્રાકટ બ્રીજ" સુધીની અતિ જટિલ રમતનો પણ તેમાં સમાવેશ થાય છે. જુગારીઓ પાનાંપત્તાંથી જુગાર ખેલે છે. જાદુગરો હાથચાલાકી થી પત્તાંના જાતજાતના ખેલો બતાવે છે એ તો વળી જુદું.

હીંદીની ઉત્તમ સેવા માટે શ્રી. વિનોબાજીને ગાંધી પરિતોષક

અખીલ ભારત રાષ્ટ્રસભા પ્રચાર સમીતી વર્ધા તરફથી ૧૯૫૪–૫૫ માટે નું હીંદી જેની માતૃભાષા ન હોય એવી વ્યકિતએ કરેલી હીંદીની ઉત્તમ સેવા માટેનું મહાત્મા ગાંધી પારીતોષક આચાર્ય વીનોબા ભાવેને આપવામાં આવ્યું છે. રૂ. ૧૫૦૧નું ઇનામ બીહારમાં પુરી ખાતે ૧૧મી અને ૧૨ મી મેના રોજ ઉપરોકત સંસ્થાના વાર્षીક અધિવેશન વખતે વિનોબાજીને આપવામાં આવ્યું હતું.

સત્યવાદી ખુની

પ્રવેશ પહેલો

[મુસલમાનોના સરદાર હજરત ઉમર સાહેબ મસ્જિદમાં બેસી લોકોના ઝગડા ઓનો નિકાલ કરી રહ્યા છે. હજરત ઉમર સાહેબની પાસે મોટા માણુસો બેઠા છે. એવામાં બે માણુસો એક જુવાનને પકડીને લાવે છે.]

બે માણુસો–(ઉમર સાહેબને સલામ કરીને) હજરત સાહેબ, આ જુલમી માણુસે અમારા બાપ ઉપર હુમલો કરીને તેમને મારી નાખ્યા છે! આપ અમારો ઇન્સાફ કરો.

ઉમર સાહેબ–(જુવાન તરફ જોઇને) આ બે માણુસોની ફરિયાદ મેં સાંભળી. હવે તારે આ સંબંધમાં કશું કહેવું હોય તો કહે.

જુવાન–(લજ્જાથી માથું નીચું ઢાળી, ગદ્ગદ અવાજે) હજરત સાહેબ, મેં ખુન કર્યું છે એ વાત તદ્દન સાચી છે. ગુસ્સામાં માણુસ ભાન ભુલી જઇ ને ન કરવાનું કરી બેસે છે. મારા આવા કામનો મને ખુબજ પસ્તાવો થાય છે. બેલાશક હું ગુનેગાર છું અને સજાને લાયક છું. આપ જે સજા ફરમાવશો તે મારે કબુલ છે.

ઉમર સાહેબ–જુવાન, તું તારી મેળે તારો ગુનો કબુલ કરે છે, એટલે મારે કાયદા મુજબ સજા કરવી રહી. મારી ફરજ પ્રમાણે હું તને મોતની સજા ફરમાવું છું.

જુવાન—(ઘુંટણિયે પડી અરજ કરતો) સાહેબ, મને આપનો હુકમ માનવામાં કશી હરકત નથી. પણ મારે આપની હજુરમાં એક દરખાસ્ત પેશ કરવી છે. મારે એક નાનો ભાઇ છે તે હજુ કાચી ઉંમરનો છે. મારા બાપે તેના વાસ્તે મરતી વખતે થોડું સોનું મને સુપ્રત કરેલું છે. તે સોનું મેં એક છાની જગ્યાએ દાટી દીધું છે. એટલા માટે કે, જ્યારે મારો ભાઇ મોટો થાય, ત્યારે તેને એ સોંપી દઉં. આ ભેદ મારા સિવાય બીજું કોઇ જાણતું નથી. માટે આપ મહેરબાની કરીને ત્રણ દિવસની મને મહેતલ આપો, તો હું એ અનામત મારા ભાઇને સોંપી ને આપની પાસે હાજર થાઉં.

હજરત ઉમર–ઠીક, પણ એ માટે તારે કોઇને જામીન તરીકે આપવો પડશે. બોલ, છે કોઇ અહીં તારો જામીન?

[હજરત ઉમરની આસપાસ બેઠેલા મોટા મોટા માણુસો તરફ જુવાન નજર કરે છે. એવામાં તેનું ધ્યાન અબુજર સાહેબ તરફ જાય છે.]

જુવાન—(અબુજર સાહેબ તરફ બતાવીને) હજરત ઉમર સાહેબ, પેલા ખાનદાન માણુસ મારા જામીન થશે.

ઉમર સાહેબ–(અબુજર સાહેબ તરફ ફરીને) કેમ અબુજર, તમે આ ખુની જુવાનના જામીન થવા તઇયાર છો?

અબુજર સાહેબ–(ઉભા થઇને સ્વસ્થ અવાજે) હું એ જુવાનનો જામીન થાઉં છું. ત્રીજે દિવસે એ જરૂર આપની પાસે હાજર થશે.

ઉમર સાહેબ–(જુવાનને) ઠીક ત્યારે, તું છુટો છે. ત્રીજે દિવસે વખતસર હાજર થઇ જજે.

[જુવાન સલામ કરીને જાય છે.]

પ્રવેશ બીજો

[ત્રણ દિવસ પછી. મસ્જિદમાં ઉમર સાહેબ વગેરે જુવાનની રાહ જોતા બેઠા છે. અબુજર સાહેબ ખુબજ શાંત દેખાય છે. જેમ જેમ વખત પસાર થતો જાય છે, તેમ તેમ માણુસો વધારે ચિંતાતુર બનતા જાય છે.]

બે ફરિયાદીઓ–(આગળ આવીને; અબુજર સાહેબને સલામ કરીને) સાહેબ, હજી પેલા ખુની આવ્યો નહીં! અમારો ગુનેગાર ક્યાં છે? તેને અહીં હાજર કરો.

અબુજર સાહેબ–(શાંત અવાજે) ભાઇઓ, તમે અકળાશો નહીં. તે આવી જશે. અને ધારો કે તે ન આવે તો તેને બદલે હું મોતની સજા ભોગવવા તઇયાર જ છું. તમારે તો બદલો જ જોઇએ છે ને?

ઉમર સાહેબ–(આ સાંભળીને અકળાઇને) અરે અબુજર, પેલો ગુનેગાર જુવાન જો નહીં આવે તો મારે કાયદા પ્રમાણે તમને મોતની સજા ફરમાવવી પડશે! મારે કપરો ઇન્સાફ આપવો પડશે.

અબુજર સાહેબ—સાહેબ, એમાં તમને કોઇ દોષ નહીં દે. તમે તો ઇન્સાફ કરવા બેઠા છો, એટલે જે વાજબી હોય એ જ તમારે કરવું રહ્યું.

[કેટલાક માણુસો અબુજર સાહેબ નો જાન જોખમમાં આવેલો જોઇને ડરી જાય છે, કેટલાક જણુની આંખોં માંથી આંસુ નીકળી પડે છે.]

એક માણુસ–(બે ફરિયાદી ભાઇઓને) ભાઇઓ, અબુજર સાહેબ પવિત્ર અને ખાનદાન માણુસ છે તથા હજરત મહંમદ પેગમ્બર સાહેબના એક સોબતી છે. તેમનો જાન લઇને તમે શું મેળવશો? ખુનનો બદલો ખુનથી ન લેતાં તેને બદલે તમે પૈસા લઇ સંતોષ માનો.

બે ફરિયાદીઓ—ના, ના. એવું કદી ન બને. અમે તો ખુનનો બદલો ખુન જ ચાહીએ છીએ. (મોટે અવાજે) હાજર કરો અમારા બાપના ખુનીને અથવા અબુજર સાહેબ એ માટે તઇયાર થાય.

[બધા માણુસો ચિંતામાં પડી જાય છે. એવામાં પેલો ગુનેગાર જુવાન પરસેવાથી નાહી ગયેલો અને શ્વાસ ચડેલો પ્રવેશ છે.]

જુવાન–(ઉમર સાહેબને સલામ કરીને, હાંફતો) હું ખુદાનો અહેસાન માનું છું કે, હું બરોબર વખતસર આવી પહોંચ્યો. મેં મારા ભાઇને સોનું આપી દીધું અને તેને ભણાવવા તથા કેળવણી આપવા માટે મારા મામાને મુકરર કરી આવ્યો છું. હું આખે રસ્તે દોડતો આવ્યો છું, તે એટલા માટે કે, મને વાર ન લાગે અને મારા જામીનને કશી ઇજા ન થાય. ખુદાએ મારી લાજ રાખી. (આમ કહીને જુવાન આગળ વધે છે અને અબુજર સાહેબનો હાથ ચુમે છે. પછી લોકોને સંબંધીને) સાહેબો, મારે અને એમને પહેલાંની કાંઇ ઓળખાણ નથી. પણ એમણે મારા ઉપર રહેમ કરી અને તેઓ મારા જામીન થયા.

(અનુસંધાન પાનાનું ૨૪૨)

બે અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૫ જુલાઇ	હીંદુ ૨૦૧૧ આષાઢ	મુસલમાન ૧૩૭૪ હીજરી ઝીલકાદ	પારસી ૧૩૨૪ ફએ બહમન	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્યાસ્ત ક. મી.	ધાર્મીક તહેવારો–ઉત્સવો
શુક્ર	૧	સુદ ૧૨	૧૦	૩	૬–૫૮	૫–૦૫	
શની	૨	,, ૧૩	૧૧	૪	૬–૪૮	૫–૦૬	
રવી	૩	,, ૧૪	૧૨	૫	૬–૪૭	૫-૦૬	
સોમ	૪	,, ૧૫	૧૩	૬	૬–૪૭	૫–૦૬	
મંગળ	૫	,, ૧	૧૪	૭	૬–૪૭	૫–૦૭	ગુરૂપૂર્ણીમા
બુધ	૬	,, ૨	૧૫	૮	૬–૪૬	૫–૦૭	
ગુરૂ	૭	,, ૩	૧૬	૯	૬–૪૬	૫–૦૮	
શુક્ર	૮	,, ૪	૧૭	૧૦	૬–૪૬	૫–૦૮	
શની	૯	,, ૫	૧૮	૧૧	૬–૪૫	૫–૦૯	
રવી	૧૦	,, ૬	૧૯	૧૨	૬–૪૫	૫–૦૯	
સોમ	૧૧	,, ૭	૨૦	૧૩	૬–૪૪	૫–૦૯	
મંગળ	૧૨	વદ ૮	૨૧	૧૪	૬–૪૪	૫–૧૦	
બુધ	૧૩	,, ૯	૨૨	૧૫	૬–૪૩	૫ ૧૦	
ગુરૂ	૧૪	,, ૧૦	૨૩	૧૬	૬–૪૩	૫–૧૦	

ભારતનો પત્ર

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી)

-મુંબઇ, તા. ૮-૬-૫૫.

કોલેજના શિક્ષણમાંથી અંગ્રેજીને દેશવટો આપવાની પહેલ ગુજરાત યુનિવર્સિટીએ કરી છે. મુંબઇ સરકાર અને મુંબઇના કેળવણી પ્રધાનના વિરોધની અવગણના કરીને આ વર્ષથી ગુજરાત સૌરાષ્ટ્રની ગુજરાત યુનીવર્સીટી સાથે સંકળાયેલી તમામ કોલેજોના આર્ટ, સાયન્સ અને કોમર્સના પહેલા વર્ગમાં ગુજરાતી દ્વારા શિક્ષણ આપવાનું શરૂ થઇ ગયું છે. ગુજરાત યુનીવર્સીટીની સેનેટ ૧૯૫૪ના એપ્રીલમાં શિક્ષણ અને પરિક્ષાના માધ્યમ તરીકે ગુજરાતી ભાષાને દાખલ કરવાનો નિર્ણય કર્યો હતો. ઉપરાંત તેણે ૧૯૬૧ સુધીમાં તમામ વર્ગોમાંથી શિક્ષણના માધ્યમ તરીકે અંગ્રેજી ભાષાને દેશવટો આપવાનો કાર્યક્રમ ઘડી કાઢ્યો હતો. યુનીવર્સીટીના ચાન્સેલર તરીકે મુંબઇ ગવર્નરે ઇન્ટરના વર્ગો સુધીમાં શિક્ષણના માધ્યમ તરીકે ગુજરાતનો ઉપયોગ કરવાને મંજુરી આપી છે. બાકીના વર્ગોને મંજુરી મળવાનું બાકી છે. આમ ભારતભરમાં ગુજરાત માતૃભાષા દ્વારા શિક્ષણ આપવાની બાબતમાં મોખરે રહ્યું છે. માતૃભાષામાં કોલેજનું ઉચ્ચ શિક્ષણ આપવામાં શરૂઆતમાં નડનારી મુશ્કેલીઓને પહોંચી વળવાની પોતામાં શક્તિ હોવાનું યુનીવર્સીટીના સત્તાધીશો એ જાહેર કર્યું હતું. આમ છતાં કેટલાકનું એમ માનવું છે કે, આ કાર્યમાં ઉતાવળ કરવાથી નુકસાન થશે. આથી ગુજરાતી વિદ્યાર્થીઓને દેશની તથા પરદેશની યુનીવર્સીટીઓમાં અભ્યાસ કરવામાં મુશ્કેલી પડશે. પરંતુ આની સામે એ પણ દલીલ છે કે, આવતા થોડાક વર્ષો પછી ભારતમાંથી કોઇને પરદેશ ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે જવાની જરૂરજ નહિં પડે. ચીન, જાપાન, જર્મની કે અન્ય દેશોમાં સર્વત્ર માતૃભાષા દ્વારાજ શિક્ષણ અપાય છે. આમ છતાં આનું એક પરિણામ એ આવ્યું છે કે, ઘણા શ્રીમંતોએ પોતાના પુત્ર-પુત્રીઓને અંગ્રેજી દ્વારા શિક્ષણ આપતી મુંબઇ યુનીવર્સીટી જેવી યુનીવર્સીટીમાં મોકલવા શરૂ કર્યા છે.

* * *

બીજી પંચ વર્ષી યોજનાને અંતે નિશાળે જઇ શકે તેવા તમામ બાળકોને સૌરાષ્ટ્રમાં મફત પ્રાથમિક કેળવણીનો લાભ મળશે. સૌરાષ્ટ્ર સરકાર આવતા અકટોબર મહિનાના અંત પહેલાં ૧૦૦૨ નવી પ્રાથમિક શાળાઓ બાંધશે અને હાલની ૫૦૦ શાળાઓને વિસ્તારશે. અત્યારે સૌરાષ્ટ્રમાં ૩૬૫૫ પ્રાથમિક શાળાઓ છે, ૧૦૦૨ નવી શાળાઓ બાંધવા પાછળ રૂ. ૬૬ લાખનો ખર્ચ થશે. આમાંથી રાજ્ય સરકાર બે-તૃતિયાંશ ભાગ આપશે. બાકીનો ⅓ ભાગ પ્રજા પાસેથી ઉઘરાવવા માટે સૌરાષ્ટ્રના કોંગ્રેસી નેતાઓએ ઝુંબેશ ઉપાડી હતી અને તેઓ ૨૨ લાખનો ફાળો કરવામાં સફળ થયા હતા. રાજ્યમાં પ્રાથમિક શિક્ષણ ફરજીયાત બનાવવા માટેનો ખરડો તઇયાર થઇ રહ્યો છે. નવી શાળાઓ માટે આશરે ૧૨૦૦ યુવક-યુવતિઓને શિક્ષક તરીકેની તાલીમ અપાઇ રહી છે. આમ રાજ્ય સરકારે તેના ચાલુ વર્ષના અંદાજ પત્રમાં રૂ. બે કરોડની જોગવાઇ કરી હતી. આમ રાજ્યની કુલ આવકનો પાંચમો ભાગ કેળવણી પાછળ ખર્ચાય છે. સૌરાષ્ટ્રનું માધ્યમીક કેળવણી પાછળનું ખર્ચ ભારતના બીજા બધા રાજ્યો કરતાં ઉંચું છે. રાજ્યમાં પાયાની તાલીમ દાખલ કરવાની સરકારી નીતિ અનુસાર ત્રણસો પચાસ પ્રાથમિક શાળાઓને પાયાની શાળાઓમાં ફેરવી નાંખવામાં આવી છે. ૩૦ સરકારી અને ખાનગી માધ્યમિક શાળાઓ બહુલક્ષી શાળાઓમાં ફેરવાઇ રહી છે. આ શાળાઓમાં ફરજી તાલીમ, વિજ્ઞાન, ધંધાદારી તાલીમ, કલા, સંગીત, ગૃહવિજ્ઞાન અને હુન્નરોની તાલીમ અપાશે. આગ કેળવણીના ક્ષેત્રે સૌરાષ્ટ્ર ઘણી ઝડપથી આગળ વધી રહ્યું છે.

* * *

રાજકોટના વર્તમાનપત્રોમાં શબ્દરચના હરીફાઇની જાહેરાત બંધ કરાવવા માટ શ્રી આત્મારામ ભટ્ટે આમરણ ઉપવાસ શરૂ કર્યા છે. "જય હીંદ" અને "નુતન સૌરાષ્ટ્ર"ના તંત્રીઓ આત્મારામ ભાઇને ગયે અઠવાડીયે મળ્યા હતા અને તેમને જણાવ્યું હતું કે, જો અમદાવાદના છાપાઓ હરીફાઇની જાહેર ખબર બંધ કરે તો અમે પણ બંધ કરી દઇએ. પરંતુ તેમણે એવો આગ્રહ રાખ્યો હતો કે, સ્થાનિક છાપાઓએ સૌ પહેલાં આ જાહેરખબર બંધ કરી દેવી જોઇએ. શ્રી આત્મારામભાઇના કહેવા પ્રમાણે ન થતાં તેઓ આજ સવારથી ઉપવાસ પર ઉતર્યા છે.

* * *

સૌરાષ્ટ્ર, ગુજરાત અને કચ્છમાં ચોમાસું બેસી ગયું છે અને સર્વત્ર થોડો-ઝઝો વરસાદ પડી ગયાના સમાચાર છે. ગોહીલવાડમાં ભારે વરસાદ પડી ગયો.

* * *

ભરૂચમાં નવી આર્ટસ કોલેજ ખુલી ગઇ છે. અત્યારે તેને નર્મદા નદીના કિનારે આવેલા ભાડાના મકાનમાં ચલાવવામાં આવે છે. પરંતુ કોલેજના મકાન માટે સ્ટેશન પાસે ૧૬૫ એકરનો પ્લોટ લેવાઇ ગયો છે અને કોલેજ માટેના મકાનનો પાયો નંખાઇ ગયો છે.

* * *

ભારતની બીજી પંચ વર્ષી યોજનામાં સમાવેશ કરવા માટે કચ્છ રાજ્ય વિકાસ સમિતિએ રૂ. ૧૪,૬૪,૩૦,૦૦૦ ના ખર્ચવાળો કાર્યક્રમ ઘડી કાઢ્યો છે. આ કાર્યક્રમમાં નહેરો અને બંધોના બાંધકામ, ગ્રામ વિકાસ કાર્યો, ઉદ્યોગો અને ખાણોની ખીલવણી પર ભાર મુકવામાં આવ્યો છે. તેમાં નીચે પ્રમાણે ખર્ચની જોગવાઇ કરવામાં આવી છે: નહેરોના બાંધકામ માટે રૂ. ૩,૬૬,૬૦,૦૦૦ વિજળી ઉત્પન્ન કરવા રૂ. ૧,૪૭,૦૦,૦૦૦ મત્સ્ય ઉદ્યોગ રૂ. ૮,૪૯,૦૦૧, રસ્તા રૂ. ૧,૫૧,૧૮,૦૦૦, ખેતિ વિકાસ રૂ. ૯૧,૦૦,૦૦૦, ગ્રામ વિકાસ કાર્યો રૂ. ૧,૬૨,૦૦,૦૦૦, નાના બંદરોનો વિકાસ રૂ. ૨૩,૫૦,૦૦૦, જંગલ વિકાસ રૂ. ૫,૫૩,૦૦૦, પશુ સંવર્ધન રૂ. ૪૦,૨૩,૦૦૦, સહકારી મંડળીઓ રૂ. ૧૭,૬૦,૦૦૦, કેળવણી રૂ. ૬૨,૫૫,૦૦૦, પછાત વર્ગો માટે રૂ. ૬૩,૫૪,૦૦૦, જાહેર આરોગ્ય રૂ. ૨૬,૦૦,૦૦૦ કચ્છ સરકાર આ દરખાસ્ત ભારત સરકાર પર મંજુરી માટે મોકલશે.

* * *

રશિયામાં ભારતના વડા પ્રધાન શ્રી નેહરૂનું જે ભવ્ય અને ઉમળકા ભર્યું સ્વાગત થયું છે, તે તો ધારવા કરતાં કયાંય ચડી જાય એમ છે. રશિયામાં તેમનું સરકાર તરફથી ભવ્ય સ્વાગત થશે, એટલી અપેક્ષા તો રખાતીજ હતી, પરંતુ રશિયાની પ્રજા આટલી ઉલટથી તેમનો સત્કાર કરશે એ તો કોઇએ ધાર્યું જ નહતું, શ્રી નેહરૂએ રશિયાના આંતર ભાગમાં સોવિયેટ મધ્ય એશિયા, દ. સાઇબેરીયા અને ઉરાલનો કુલ્લે દસ હજાર માઇલનો પ્રવાસ કર્યો છે.

શ્રી નેહરૂ સાથે ગયેલા ભારતીય પત્રકારોના હેવાલ પ્રમાણે, શ્રી નેહરૂનો સૌથી ઉમળકાભેર સત્કાર સામ્યવાદી મધ્ય એશીયાના લોકોએ કર્યો હતો. મધ્ય એશિયાના નગરોમાં જ્યાં જ્યાં શ્રી નેહરૂ ગયા ત્યાં ત્યાં શહેરના લગભગ તમામ લોકો તેમના દર્શનાર્થે ઉમટતા હતા અને ફુલોથી શ્રી નેહરૂને ઢાંકી દેતા હતા. તેઓ યુરોપિયન રશિયનો સાથે વર્ષોથી સંકળાયેલા છતાં તેમના જેટલા શિસ્ત બધ્ધ નહતા. તેઓ શ્રી નેહરૂ તરફ ધસારો કરી તેમને ઘેરી લેતાં હતા અને તેમની મોટરને હર્ષઘેલા લોકોના ટોળામાંથી બહાર કાઢવાનું મુશ્કેલ બની જતું હતું. ઘણી વખત તેમને પોતાની મોટર છોડી બીજી મોટરનો આશ્રય લેવો પડતો હતો. પ્રજામાં આટલો ઉમળકો સરકારી હુકમથી જન્મી શકે નહિ. એટલે લોકો આપ મેળેજ ભારતીય નેતાનો સત્કાર કરવા ઉમટતા હતા. તેમનામાં હજી એશીયાવાસી તરીકેનું ભાન જાગૃત લાગતું હતું. રશિયાના લોકોની સ્નેહભરી લાગણીની શ્રી નેહરૂ પર ઉંડી છાપ પડી હતી. અને તેમની એ વાતની ખાતરી થઇ હતી કે, રશીયન નેતાઓની વાત જવા દઇએ તો પણ રશીયાની પ્રજા શાંતિ ચાહે છે એ નિશ્ચિત બાબત છે.

તાસ્કેન્ટ, આલ્મા આતા અને મધ્ય એશીયાના અન્ય નગરોમાં શ્રી નેહરૂએ એવાં અર્થપુર્ણ સુચનો કર્યાં હતાં કે ભારત અને મધ્ય એશીયાની પ્રજાએ સહઅસ્તીત્વ અને સારા પાડોશીઓના ધોરણે ફરી બને વચ્ચેના સાંસ્કૃતિક અને વેપારી સંબંધો તાજા કરવાં જોઇએ. શ્રી નેહરૂ હવે તાસ્કેન્ટ, આલ્મા આરા અને મધ્ય એશિયાના ભારત માટે અઇતિહાસિક રસવાળા નગરોમાં હીંદી કોન્સલની કચેરીઓ સ્થાપવાનો પ્રયાસ કરશે એવી આશા રાખી શકાય.

અત્રે એ યાદ હશે કે, દિલ્હી કબજે કરીને દિલ્હીમાં મોગલ વંશની સ્થાપના કરનાર બાબર આ મધ્ય એશીયામાંથી જ આવ્યો હતો. બાબર અને તેના સાથી તાર્તારો મધ્ય એશિયાની સંસ્કૃતિમાં ભારત લાવ્યા. આ મધ્ય એશિયાઇ સંકૃતિ ભારતની તો છે કે બાબરના પૌત્ર અકબરના જમાનામાં ભળી ગઇ. અકબરનું નામ તો આજે પણ જાણીતું છે, કારણ કે બીરબલ જેવા હીંદુ વિદ્વાનોનો પણ પોષક હતો. ભારતમાં લુંટફાટ અને ત્રાસનું સામાજ્ય ફેલાવનાર તઇમુર લંગડો પણ આજ મધ્ય એશિયાના વિસ્તારમાંથી આવ્યો હતો.

શ્રી નેહરૂની પેકીંગની મુલાકાતનું એક તાત્કાલિક પરિણામ એ આવ્યું હતું કે, જીનીવા કરારનો પૂરો અમલ ન થાય ત્યાં સુધી હીંદી ચીન સાથે રાજદ્વારી સંબંધો ન સ્થાપવાનો તેમનો અગાઉનો નિર્ણય તેમણે ફેરવ્યો હતો. વિયેટ નામ, લાઓસ અને કમ્બોડીયાની મુલાકાતે આ દેશોની મિત્રતાભરી પ્રજા સાથે સંબંધો સ્થાપવાની જરૂરીયાતની તેમના મન પર છાપ પડી હતી.

આવીજ રશિયાની શ્રી નેહરૂની મુલાકાતનું એક નકકર પરિણામ એ આવવા સંભવ છે કે, પ્રચાર યુદ્ધના વાદળો વિખરાઇ જતાં ભારત અને મધ્ય એશિયાની પ્રજાસત્તાકો વચ્ચે રાજદ્વારી, આર્થિક અને સાંસ્કૃતિક સંબંધો ફરી સ્થાપવામાં આવે.

શ્રી નેહરૂની મુલાકાતે રશિયન નેતાઓ અને રશિયન પ્રજા વચ્ચેના સંબંધોમાં પણ એક નવું પ્રકરણ ખોલ્યું છે.

રશિયાના ઉચ્ચ નેતાઓ ભાગ્યેજ પ્રજા સાથે ભળતા, એકાંતમાં કાર્ય કરતા અને ખુન થઇ જવાની બીકે હંમેશા બખ્તરીઆ ગાડીઓમાં હથિયાર ધારી માણસોનાં રક્ષણ હેઠળજ બહાર ફરતા હતા. તેઓ આજ સુધીમાં પહેલીજ વખત શેરીઓમાં શ્રી નેહરૂ સાથે બહાર નીકળ્યા હતા અને લોકોના ટોળા વચ્ચેથી શ્રી નેહરૂ માટે માર્ગ કાઢી આપતા હતા. લોકશાહી દેશો માં રાજદ્વારી નેતાઓ પ્રજાના પ્રતિનિધિઓ હોય છે અને તેમણેજ પસંદ કરેલા હોય છે, એટલે તેમને પ્રજાથી કાંઇ બીવાનું હોતું નથી. જ્યારે સામ્યવાદી દેશોમાં ખટપટ કરી શકે અને શકિતશાળી પુરવાર થાય તે નેતા બની જાય છે. તેમને પ્રજામતની ચિંતા હોતી નથી. કેમકે ત્યાં ચુંટણી થાય છે, પરંતુ સામ્યવાદી ઉમેદવારો સામે કોઇને ઉભા રહેવા દેવામાં આવતા નથી એટલે તેઓ બિન-હરીફ ચુંટાઇ આવે છે. આવી સ્થિતિમાં પ્રજા અને નેતાઓ વચ્ચે મીઠો સંબંધ ન હોય એ સંભવિત છે. શ્રી નેહરૂ મોટરમાંથી ઉતરી જાય અને સીધા લોકોના ટોળામાં ધસી જઇ તેમની સાથે વાતો કરવા માંડે, એ હકીકતે રશિયન પ્રજા પર ઘણી ઉંડી છાપ પાડી હતી કેમકે કોઇ મોટો નેતા આમ પ્રજાજનો વચ્ચે જઇ આવી રીતે વાત કરે એ તેમણે સામ્યવાદના ઇતિહાસ કાળમાં જોયું ન હતું.

ઉરાલ અને અન્યત્ર શ્રી નેહરૂએ રશિયાની ઔદ્યોગિક શક્તિ નિહાળી. તેમણે પોલાદ, મોટર, વિમાન વગેરેના કારખાનાની ઉડતી મુલાકાત લીધી. એથી ઔદ્યોગિકરણની મહત્વાકાંક્ષી યોજનાવાળા ભારત અને એશિયાના અન્ય દેશોને સહાય કરવાની રશિયામાં કેટલી તાકાત છે, તે તેઓ ન સમજી શકે એ દેખીતું છે. ભારતને હુન્નરી સહાય આપવાના વ્યાપક સિદ્ધાંતો અંગે શ્રી નેહરૂ રશિયન નેતાઓ સાથે સમજુતી પર આવે એ સંભવિત છે, પણ તેની વિગતો નકકી કરવાનું કાર્ય તેઓ અત્યારે રશિયન ઉદ્યોગોના અભ્યાસાર્થે રશિયામાં ફરતા હીંદી નિષ્ણાતો પરજ છોડશે. શ્રી નેહરૂની મુલાકાતને પરિણામે રશીયા તરફથી ભારતને વધુ પ્રમાણમાં હુન્નરી સહાય મળશે, એમ ધરાવામાં આવે છે. અત્યારે રશિયા ભારતમાં વર્ષે દસ લાખ ટન સ્ટીલ ઉત્પન્ન કરી શકે તેવું જંગી પોલાદનું કારખાનું સ્થાપવામાં મદદ કરી રહ્યું છે. ઉપરાંત ભારત માં તેલ અને ખનીજની શોધમાં પણ તે ભારતને સહાયભુત થશે.

લગ્ન

લોરેન્ઝો માર્કિવસના જુના અને જાણીતા વતની શ્રી રામભાઇ રતનજીની સુપુત્રી ચિ. નિર્મળાબેન જેણે ભારત સમાજ, વેદમંદિરમાં ઉચ્ચ જ્ઞાન તથા કેળવણી લીધી હતી, તેમના લગ્ન, લુચેન્ઝા (ન્યાસાલેન્ડ) નિવાસી શ્રી ગોપાલજી છીતાભાઇના સુપુત્ર ચિ. કરસનભાઇ ગોપાલજી સાથે તા. ૧૬મી જુનના રોજ સાંજે પાંચ વાગે 'ભારત સમાજ, નુતન-વેદમંદિર'માં પંડિત સુમંતરાય વિદ્યાલંકારના હસ્તે વૈદિક વિધિથી થયાં હતાં.

લગ્ન બાદ નવ-દંપતિને વ્યક્તિગત તેમજ સંસ્થાઓ તરફથી શુભાશિષ તેમજ અભિનંદન અપાયા બાદ શ્રી રામભાઇએ આ માંગલિક પ્રસંગે, સર્વ ભાઇઓ તથા બહેનો તરફથી મળેલા સુંદર, સ્તુત્ય સહકાર માટે અંતઃકરણ પુર્વક આભાર માની, સ્થાનિક જુદી જુદી સંસ્થાઓને ભેટ ની રકમો આપી હતી.

* * *

ડરબનના શ્રી કરસનભાઇ લાલભાઇની સુપુત્રી ચિ. હંસાગૌરીના શુભ લગ્ન ડરબનના શ્રી ઇચ્છારામ પરભુભાઇના સુપુત્ર ચિ. મોહનલાલ સાથે શનિવાર તા. ૨૫મી જુન ૧૯૫૫ના ભારત હોલમાં થયા.

* * *

ડરબનના શ્રી ગોવીંદભાઇ નારણજી પટેલની સુપુત્રી ચિ. લલિતાગૌરીના શુભ લગ્ન ઇસ્ટલંડનના શ્રી ભિખાભાઇ દુલ્લભભાઇના સુપુત્ર શ્રી કેવળભાઇ સાથે શનિવાર તા. ૨૫મી જુન ૧૯૫૫ ના શ્રી ભારત હોલમાં થયા.

* * *

ડરબનના શ્રી દયાળભાઇ મીસ્ત્રીના સુપુત્ર ચિ. ગોવીંદભાઇ ના શુભ લગ્ન પ્રિટોરીયાના શ્રી ભાણાભાઇ રેતનજી મીસ્ત્રીની સુપુત્રી ચિં નંદાબેન સાથે રવિવાર તા. ૨૬મી જુન ૧૯૫૫ ના પ્રિટોરીયામાં થયા.

* * *

અમ્બુમા રોડેસીયાના શ્રી કેશવભાઇ નરસીંહભાઇ પટેલની સુપુત્રી ચિ. ભગવતીના શુભ લગ્ન પેમ્મા: રોડેસીયાના શ્રી નારણભાઇ છીબાભાઇના સુપુત્ર ચિ. ગોવીંદભાઇ સાથે તથા બીજી સુપુત્રી ચિ. તારાગૌરીના લુસાકા રોડેસીયાના શ્રી રામભાઇ બુધિયાભાઇના સુપુત્ર ચિ. ભુલાભાઇ સાથે રવીવાર તા. ૫ જુન ૧૯૫૫ના થયા.

* * *

ડરબનના શ્રી કેશવભાઇ ગોવનભાઇની સુપુત્રી ચિ. કમળાગૌરીના શુભ લગ્ન જોહાનીસબર્ગના પરસોત્તમદાસ પરાગભાઇ પટેલના સુપુત્ર ચિ. મોતીલાલ સાથે રવિવાર તા. ૨૬મી જુન ૧૯૫૫ ના પ્રિટોરીયા મુકામે થયા.

અને તેમની બીજી પુત્રી ચિ. શાંતીગૌરીના શુભ લગ્ન ડરબનના સ્વ. ધનાભાઇ હાંસજીભાઇના સુપુત્ર ચિ. નગીનભાઇ સાથે બુધવાર તા. ૨૨મી જુન ૧૯૫૫ના ભારત હોલમાં થયા.

ડરબનના જાદવજી મોરારજી સોનીના સુપુત્રી ચિ. રેવાકુંવરના શુભ લગ્ન શ્રી રામભાઇ પુંજા સોનીના સુપુત્ર ચિ. પ્રભુદાસ સાથે શુક્રવાર તા. ૨૪મી જુન ૧૯૫૫ના મહાત્મા ગાંધી હોલમાં થયા.

* *

ઇસ્ટ લંડનના શ્રી મીઠાભાઈ રણછોડભાઈ માસ્તરની સુપુત્રી ચિ. સવિતાગૌરીના શુભ લગ્ન ડરબનના શ્રી ભાણાભાઇ પ્રેમાભાઇના સુપુત્ર ચિ. ગોવીંદભાઇ સાથે રવિવાર તા. ૨૬-૬-૫૫ ના ઇસ્ટ લંડન મુકકામે થયા.

સત્યવાદી ખુની

૨૪૦માં પાનાનું અનુસંધાન)

અઝુજર સાહેબ—અલબત્ત હું આ જુવાનને પહેલાં બીલકુલ ઓળખતો નહોતો. પણ તેણે જ્યારે આ મિજલસમાં મારી ઉપર જ ભરોસો રાખ્યો, ત્યારે તેને નાખુશ કરવો એ મને બરોબર ન જણાયું. મને તેના ચહેરા પરથી લાગ્યું કે, તે પોતાનો વાયદો પુરો કરશે; તેથી હું ખુશીથી એનો જામીન થયો.

[આ સાંભળીને બધા નવાઇ પામે છે. ફરિયાદીઓ પણ દયાથી પીગળે છે.]

ફરિયાદીઓ—ઉમર સાહેબ, અમે ખૂન માફ કરીએ છીએ. ખુદા જાણે કે, આવા સાચાબોલા માણસથી શી રીતે આવો ગુનો થઇ ગયો.

[આ સાંભળીને બધા ખુશ થાય છે અને પેલા જુવાનને તથા ફરિયાદીઓને વધાવવા તેમની આસપાસ વીંટળાઇ વળે છે.]

પડદો પડે છે.

મુકુળભાઈ.

વેચવાના છે

નવસારી સ્ટેશન રોડ પર, બજારમાં ત્યા સોસાયટીઓમાં મહાન અગર ખુલ્લા પ્લોટ લેવા માટે અગર નેશનલ સેવીંગ્સ સર્ટીફીકેટ (આવક વેરાથી મુક્ત વ્યાજ) ખરીદવા લખો:

એમ. જનાર્દન ભટ્ટ,
Authorised Agent For
Government of India
National Saving Certificate.
બાળા સાહેબની હવેલી,
Navsari, Bombay, India.

ડરબન ઈન્ડિઅન ગર્લ્સ હાઈ સ્કુલ

કારટનલ ક્રેસન્ટ

મોટો મેળો

શનીવાર તા. ૩જી સપ્ટેમ્બર ૧૯૫૫.

શાળાનો હોલ બાંધવા માટે તેના ફંડની પુર્તી માટે આ મેળો યોજવામાં આવ્યો છે. ત્યાં વિવિધ વાનગીઓ વેંચાશે.

હરિફાઇ

સિવણકામ, સ્ટેનશીલવર્ક, ગુંથણ ભરત, કેક, ફુલોની ગોઠવણી અને

બેબી શો તથા ફેન્સી ડરેસ પરેડ.

આ બધામાં ભાગ લેનારે નિચલે શરનામે માહિતી મેળવવી.

ડરબન: પ્રિન્સીપલ ડરબન ઈન્ડિઅન ગર્લ્સ હાઇ સ્કુલ.
ટોંગાટ: પ્રિન્સીપલ ટોંગાટ ઈન્ડિઅન હાઈ સ્કુલ.
સ્ટેંગર: પ્રિન્સીપલ સ્ટેંગર ઇન્ડિઅન હાઇ સ્કુલ.
મેરીટઝબર્ગ: મીસીસ જી. ઝવારીયા, ૪૧૪ બર્ગ સ્ટ્રીટ.
કલેરવુડ: પ્રિન્સીપલ કલેરવુડ ઈન્ડિઅન ઈન્ફન્ટસ સ્કુલ.

ઉપલી હરીફાઈમાં ભાગ લેનારને જાણવાના નિયમો.

૧ ડરેસ: બે વર્ષની અંદરના બાળકનો
(અ) સ્મોકીંગ ડરેસ. (બ) ભરત ભરેલો ડરેસ. (ક) અથવા બીજી જાતનો.
૨ ડરેસ: બે વર્ષ ઉપરની છોકરીનો.
૩ મોટી ઉમ્મરની યુવતીનો ડરેસ.
૪ કાંઇ પણ ભરત કામ.
૫ ગુંથણ
(અ) મોજાં. (બ) જરસી કારડીગન. (ક) અથવા બીજુ ગુંથણ કામ
૬ એક સોયાનું ગુંથણ
૭ ચિત્ર કામ અથવા કોતર કામ.
૮ ફેલ્ટ કાપડમાંથી બનાવેલું કામ.
૯ ગમે તે ઉપર દર્શાવેલી જણસો શિવાયનું ગુંથણ કામ.

આમા દાખલ થનારના નિયમો

(અ) હરીફાઈમાં દાખલ થવાની છેલ્લી તારીખ બુધવાર ૧૭મી ઓગસ્ટ ૧૯૫૫.
(બ) તમારૂં બનાવેલું તમે જે કાંઈ આપશો તે દાન તરીકે સ્વિકારી મેળામાં વેંચવામાં આવશે.
(ક) છેલ્લો જજોનો નિર્ણય સ્વિકારવામાં આવશે.

આમા ભાગ લઇ બેનોના શિક્ષણ કામને મદદ કરો.

નવલ કથાઓ

સારા સારા લેખકોનું સુંદર સાહીત્ય

કપાલ કુંડલા (બંકીમ ચંદ્ર)	૬	૬
નવલીકાઓ (મેઘાણી)	૬	૬
મળેલાંજીવ (પ્ર. પટેલ)	૭	૦
સોરઠી ગાથા ૪	૬	૬
મેઘ બીંદુ	૭	૦
ઉભી વાટ	૮	૬
ઉન્નયન	૭	૦
કલાની સેહચરી	૫	૦
કઉંચ વધ	૧૦	૬
અણખુટ ધારા	૭	૬
શહીદોનો સંદેશ (આયરલેન્ડના શહીદ)	૪	૦
કરૂણા દેવી (સાને ગુરૂજી)	૨	૩
માનવતાના લિલામ લેખીકા હેરીયેટ બિચર અનુવાદક શચીન ઓઝા	૧૫	૦
સોનેરી છાયા	૧૦	૦
સ્વપ્ન સૃષ્ટી	૧૦	૦
છાયા પ્રકાશ	૧૩	૬

૨. મ. દેશાઇ કૃત

દિવડી	૧૨	૦
માનવી ખંડીયેરો (એક રક્ત પિત્તીની આત્મ કથા)	૬	૦
લોક ભાગવત (નાનાભાઈ ભટ્ટ કૃત) શ્રીમદભાગવતની કથાઓ	૧૬	૦
કીમીયાગારો (૧૮ મહાન નરનારીઓનો ટુક પરીચય) યશોધર મહેતા	૬	૦
સર્જાતા હઈયા (નવલભાઈ શાહ) જ્ઞાન સાથે આનંદ આપતી નવલ કથા	૭	૬
મુક્ત પંખી	૮	૦
ચામા	૧૦	૦
રાધારાણી	૯	૦

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ.

ગાંધી સાહીત્ય

દ. આ. નો ઈતીહાસ	૭	૬
મહાદેવ દેશાઇનું જીવન ચરીત્ર	૨	૬
મહાદેવ દેશાઈની ડાયરી ભા. ૧	૧૦	૦
,, ,, ,, ભા. ૨	૧૨	૦
,, ,, ,, ભા. ૩	૧૧	૬
,, ,, ,, ભા. ૪	૮	૦
,, ,, ,, ભા. ૫	૧૧	૦
બાપુની કારાવાસની કહાણી	૧૫	૦
હસ્ત લીખીત હીંદ સ્વરાજ્ય	૪	૦
આત્મ કથા (ગાંધીજી)	૭	૬
ગાંધીજીની સંક્ષીપ્ત આત્મ કથા	૨	૬
બાપુની ઝાંખી (કાકા કાલેલકર)	૩	૦
રામ નામ (ગાંધીજી)	૨	૦
બાપુ મારી મા (મનુ ગાંધી)	૧	૬
બાપુની પ્રસાદી	૫	૦
ગાંધીજી અને સામ્યવાદ (કી. મશરૂવાળા)	૩	૦
નીતી નાશને માર્ગે (ગાંધીજી)	૨	૦
અનાસકતી યોગ (ગાંધીજીએ ગીતાજીનો કરેલો અનુવાદ)	૧	૬
ધર્માત્મા ગોખલે (ગાંધીજી)	૧	૯
આશ્રમ ભજનાવલી	૧	૦
હીંદનો કોમી ત્રીકોણ (કોમવાદ વિરો લખેલું)	૬	૦
આરોગ્યની ચાવી	૧	૬
કીંગ કોંગ એખ સાહસથી ભરપુર બાળ વાર્તા	૩	૦

મળવાનું ઠેકાણું : આ ઓફીસ.

'Indian Opinion' P. Bag.,
Durban, Natal.

વાંચવા લાયક સાહિત્ય

ગીતા મંથન (કી. ધ. મશરૂવાલા કૃત)	૭	૬
ગો સેવા (ગાંધીજી)	૨	૦
માનવી ખંડિયેર (અનુ. કાકા કાલેલકર કી. ધ. મ.)	૬	૦
ગીતા બોધ (ગાંધીજી)	૧	૦
બા બાપુની શીળી છાયામાં (મનુ ગાંધી)	૪	૬
બાપુ (ઘ. બિરલા)	૨	૬
મધુકર (વિનોબા)	૫	૬
ત્યાગ મુર્તિ અને બીજા લેખો (ગાંધીજી)	૬	૦
ત્યારે કરીશું શું (ટોલ્સટોય)	૪	૯
વ્યાપક ધર્મ ભાવના (ગાંધીજી)	૬	૦
દારૂબંધી (કુમારઅપ્પા)	૧	૩
ઓતરાંદી દીવાલો (કાલેલકર)	૧	૩
કન્યાને પત્રો ન. પરીખ (તારૂણ્યમાં પ્રવેશતી બાળાઓ માટે)	૨	૬
મરૂકુંજ (મ. ત્રીકમજી ક્ષયરોગી માટે)	૨	૦
આશ્રમ ભજન મંડળી સં. જુ. દવે (ભજનોનો સંગ્રહ)	૧	૬
ગાંધીજી (બાળકો માટે ચરીત્ર)	૧	૬
વિશ્વશાંતી કાવ્ય (ઉ. જોશી.)	૧	૦
બનોને (રા. અમૃતકોર)	૧	૦
હીંદી રાષ્ટ્રીય મ. સ.નું બંધારણ	૧	૦
ગીતા પદાર્થ કોષ (ગીતાજીમાં આવતાં શબ્દોનો અર્થ)	૧	૦
આત્મ રચના જુ. દવે.	૮	૦
દીલ્હી ડાયરી (ગાંધીજી)	૭	૬
આપણુ હીંદુસ્થાન	૩	૦

મળવાનું ઠેકાણું

INDIAN OPINION,
PRIVATE BAG, DURBAN.

ગુજરાતી સ્કુલોને સુંદર તક

નિશાળના પુસ્તકો

નવયુગ વાચન માળા		
પુસ્તક બીજુ	૨	૦
પુસ્તક ચોથુ	૩	૦
નુતન લેખન તાલીમી વર્ગ		
ભાગ ૧, ૨, ૩, ૪. પ્રત્યેકની	૧	૦
ચાલો લખીએ		
ભાગ ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭. પ્રત્યેકની	૧	૩
ભારતનો ઈતિહાસ ભાગ ૧	૨	૦
દેશ વિદેશ ભાગ ૧	૨	૯
ગુજરાતનું ગૌરવ	૧	૯
હીંદના ઈતિહાસની રૂપરેખા ભાગ ૧.	૨	૨
દેશ દીપકો	૨	૦
ભુગોળ પરીચય ભાગ ૩	૧	૧૦
,, ,, ભાગ ૪	૨	૩
પ્રાચીન સમયની રસકથાઓ	૧	૯
મીડલ સ્કુલ અંક ગણિત ભાગ ૧.	૨	૯
મારૂં ગણીત ભાગ ૧	૧	૩
,, ,, ભાગ ૩	૧	૬

આ પુસ્તકો ડઝન બંધી લેનારને ૧૫ ટકા કમીશન આપવામાં આવશે.

સી. ઓ. ડી. થી માલ મોકલવામાં નહીં આવે.

Obtainable from :

'INDIAN OPINION'
Private Bag,
Durban.

લગ્ન પ્રસંગે ભેટ આપવા લાયક પુસ્તકો

—આ મેલમાં આવ્યાં છે—

ઘરની રાણી		૨૩	૬
સંસ્કાર લક્ષ્મી		૨૩	૬
આપણો ઘર સંસાર		૮	૦
શ્રી ગૃહિણી મિત્ર		૧૮	૬
શ્રીમદ્ ભગવતી ભાગવત		૩૨	૬
પહેલું પારણું		૨૩	૬
સંસારની શોભા		૧૧	૬
અનુભવે ઓષધિઓ		૧૩	૬
શીવ મહાપુરાણ ભાગ ૧–૨	૨	૦	૦
મહાભારત વેદવ્યાસકૃત ભાગ ૧–૪	૩	૫	૦

Include Postage and Packing charges.

Obtainable from:

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street,

Phone: 26070.

DURBAN.

Phone 22905 Tel. ADD.: "GANDABHAI"

The Home Of INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son

Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their **POSTAL ORDER** with their orders.

Write For Price List.

બહારગામના ગ્રાહકોને ખાસ સુચના

ઓર્ડર સાથે પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલવા મહેરબાની કરવી. મીઠાઇની કીંમત ઉપરાંત નીચે મુજબ પોસ્ટેજ ઉમેરવા વિનંતી છે.

નો. રોડેશીયા શી. ૧–૦ રતલે. સધન રોડેશીયા ૯ પેની રતલે. યુનીયનમાં ૩ પેની રતલે.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET, DURBAN.

Telephone: 20951

177 Grey Street DURBAN.

Bhagat's Vegetarian Lounge

(Prop: G. L. BHAGAT)

Ghee Sweetmeat Specialists

Receptions and Wedding Parties Catered For

ટેલીફોન: ૨૦૯૫૧

૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ ડરબન.

ભગત્સ વેજીટેરીયન લાઉંજ

(પ્રોપ્રાઇટર: જી. એલ. ભગત)

ઘીની મીઠાઈઓના સ્પેશ્યલીસ્ટ

મેળાવડાઓ, લગ્ન પ્રસંગોએ અમે મીઠાઈઓ પુરી પાડીએ છીએ.